

Trollhättan – en stolt och innovativ stad med plats för framtiden

- Mål- och resursplan (MRP)
2020-2023
- Budget 2021

*Kommunfullmäktige
2020-11-23*

Trollhättans Stad

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Fastställa Mål- och resursplan 2020–2023/Budget 2021 enligt majoritetens förslag.
2. Fastställa den kommunala utdebiteringen (skattesatsen) för år 2021 till 22:36 kronor per skattekrona.
3. Fastställa resultatbudget, kassaflödesbudget och balansbudget för år 2021 och plan 2022–2023.
4. Fastställa driftbudget för år 2021 samt ramar för 2022–2023 för nämnder och kommunstyrelse.
5. Fastställa fokusområde, prioriterade mål och nyckeltal.
6. Fastställa investeringsbudget för år 2021 och investeringsplan för 2022 - 2023, med specificerade objekt. Objekt märkta med (EB) skall beslutas särskilt i kommunstyrelsen.
7. Godkänna låneram med högst 500 mkr per år för 2021.
8. Kommunstyrelsen får besluta om exploateringsbudget för exploateringsområde, under förutsättning att fastställd detaljplan följs och att tomtförsäljningen beräknas täcka kostnaderna.
9. Kommunstyrelsen får disponera avsatta medel för oförutsedda utgifter och särskilda åtgärder. Avseende övergripande IT och jobb till Unga får beslutanderätten delegeras till kommunstyrelsens ordförande och social investeringsfond får delegeras till Social hållbarhets utskottet.
10. Kommunstyrelsen får besluta om kompensation för löneökningar vid årlig lönerevision inom tilldelad ram, 66 mkr. Varav 27 mkr avser, återstående, ej fördelade löneökningar från 2020. Kommunstyrelsen får delegera beslutanderätten till kommunstyrelsens personalutskott.
11. Trollhättan Exploatering AB erhåller ett villkorat ägartillskott på högst 8,5 mkr för år 2021 och att ägartillskott för kommande år beslutas årligen i budget.
12. Nämndernas verksamhetsplan med budget ska godkännas av kommunstyrelsen och anmälas till kommunfullmäktige senast i december.
13. Godkänna igångsättning av investeringen Stridsbergsbron inom samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget-/plan 2021 – 2023 med fördelningen 155 mkr 2021, 156 mkr 2022 och 15 mkr 2023.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del att:

1. Fastställa internräntesatser för år 2021 enligt specifikation i budgethandlingen.
2. Kompensation för personalkostnader vid årlig lönerevision lämnas inom tilldelad ram. Ramen är styrande för totalutrymmet vid kommande löneförhandlingar. Kommunstyrelsens personalutskott får i uppdrag att fördela anslaget.
3. Kommunstyrelsen delegerar beslutanderätten för övergripande IT-investeringar och Jobb till Unga till kommunstyrelsens ordförande.
4. Kommunstyrelsen delegerar beslutanderätten för social investeringsfond till Sociala hållbarhets utskottet.
5. Kommunstyrelsen delegerar beslutanderätten för anslaget kompetensutveckling personal till personalutskottet.

Innehållsförteckning

Majoritetens programförklaring	1
Agenda 2030	14
Styrande policys	15

Vision, mål och styrning

Vision	19
Styrmodell	20
Fokusområde och prioriterade mål	21
Nyckeltal	22
God ekonomisk hushållning	24

Planeringsförutsättningar

Omvärldsanalys	27
Ekonomiska förutsättningar	31
Ekonomisk analys	36

Nämnder

Kommunfullmäktige	45
Kommunstyrelsen	45
Utbildningsnämnden	48
Kultur- och fritidsnämnden	50
Omsorgsnämnden	51
Arbetsmarknads- och socialnämnden	53
Samhällsbyggnadsnämnden	55
Överförmyndarnämnd, valnämnd och kommunrevision	56

Ekonomiska rapporter

Resultatbudget	58
Kassaflödesbudget	58
Balansbudget	59
Driftbudget per nämnd	60
Investeringsbudget per nämnd	60
KS anslag oförutsett/särskilda åtgärder	61
Exploateringsbudget	63
Ramförändringar	65
Investeringsplan	68

Bilaga: röda tråden

Majoritetspartiernas Programförklaring

MRP-perioden 2019 – 2022

Socialdemokraterna – Vänsterpartiet – Miljöpartiet

För ett hållbart Trollhättan

De globala målen och Agenda 2030 syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De globala målen är integrerande, odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Trollhättans stad har ett ansvar att uppnå målen och ska under kommande år intensifiera sitt arbete för att nå upp till de mål som Agenda 2030 syftar till.

Ekonomisk hållbarhet

Vår ambition är att Trollhättan ska ha en fortsatt god och hållbar ekonomi för att kunna säkerställa en bra välfärd för våra invånare. Den som är satt i skuld är inte fri och därför är ordning och reda i stadens finanser grunden för utvecklingen av Trollhättan. Vår målsättning är att genom god tillväxt och utveckling kunna ge trollhätteborna en trygg kommun där vård, skola, omsorg och miljö prioriteras. För att nå dit krävs investeringar och samarbete mellan staden och olika aktörer. Med fler jobb får vi råd med en välfärd att vara stolta över. Då kan vi investera i framtiden.

För oss är en solidarisk skattepolitik viktig. Den kommunala skatten slår hårdast mot de med lägst inkomster och därför är vår ambition oförändrad kommunalskatt. De ökade kraven på vår gemensamma välfärd kan dock komma innebära en omprövning av ställningstagandet. Kommunens taxor ska vara fortsatt låga, bland de 50 lägsta i landet.

För att kunna fortsätta att erbjuda våra invånare kvalitativa bostäder, energi och industriell utveckling till marknadsmässiga priser vill vi fortsätta värna våra kommunala bolag. Vi kommer därför inte att sälja några av våra helägda kommunala bolag under mandatperioden.

Kravet på god ekonomisk hushållning innefattar inte bara att den ekonomiska situationen ska vara i balans, utan även att verksamheten bedrivs med god hushållning, d v s att verksamheten är effektiv och produktiv, att resurserna används optimalt och att målen formas och uppnås med medborgarnas bästa i fokus.

Ekologisk hållbarhet

En av vår tids viktigaste fråga är klimatförändringarna och den omställning som måste till för att hålla nere temperaturökningarna. Enligt FN:s klimatpanel IPCC senaste rapport, så är vi på väg mot 2 graders uppvärmning redan vid år 2030. Nu är det allvar och vi måste göra allt vi kan för att se till att uppvärmningen stannar vid 1.5 grader.

Målet ska vara att underlätta för invånarna att leva mer klimatsmart. Det ska vara enkelt, kostnadseffektivt och upplevas meningsfullt att leva ett liv som är miljö och klimativänligt. Vi

vill att Trollhättan fortsätter att vara en förebild samt ligga i framkant när det kommer till ekologisk hållbarhet. Vi ska vara förberedda att anta framtidens utmaningar vad gäller klimatförändringar och ambitionen är att så snabbt som möjligt nå upp till de klimat och miljömål vi satt upp.

Vi vill värna om miljön både i vår egen stad men också globalt. Vår ambition är att öka andelen ekologiska inköp där alla verksamheter når upp till minst 60 %. Samtidigt ska rättvisemärkta och/eller så långt som möjligt närproducerade livsmedel serveras på stadens skolor, äldreboenden och andra kommunala inrättningar. Vi vill aktivt verka för att minska matsvinnet och arbeta för att maten som blir över i våra inrättningar tas till vara på konstruktiva sätt.

Ett av de stora hoten mot klimatet och miljön är idag köttproduktionen som står för 18 % av utsläppen av växthusgaser. Köttindustrin pekas ut av FN som ett område där politiken måste göra mer. Trollhättans stad har redan satt igång ett arbete med att minska stadens konsumtion av kött, vilket ska fortsätta. I det arbetet behövs en tydlighet och stöd till de som utför arbetet. Vi ska servera en kost som bygger på att främja hälsa och miljö.

Cirka en tredjedel av koldioxidutsläppen i Sverige kommer från transportsektorn. Trollhättan var tidigt ute med att producera egen biogas för sina egna fordon liksom försäljning till allmänheten. I framtiden kommer transportsektorn att erbjudas även andra fossilfria drivmedel och Trollhättan har ambitionen att vara helt koldioxidneutralt i sin egen fordonsflotta till 2020. Vi kommer också att på olika sätt verka för att även leverantörer och entreprenörer använder fossilfria drivmedel i sitt transportarbete för kommunen. Godstransporter ska flyttas från landsväg till järnväg och sjöfart. Trollhätte kanal är en viktig del i sjöfarten och när den byggs om, så måste miljöaspekterna tas i anspråk.

Plast som hamnar i vår natur och vatten är ett problem som bara ökar. Det är nu viktigt att Trollhättans stad tar ett krafttag för att minska plasten i våra verksamheter samt fasar ut onödiga engångsartiklar. Staden ska agera för en cirkulär ekonomi som bygger på ett kretslopp där så mycket som möjligt återvinns.

Social hållbarhet

Barnen är vår framtid och för oss i majoriteten är det en självklarhet att Trollhättan ska vara ett tryggt, rättvist och solidariskt samhälle att växa upp i. Grunden för god hälsa och välbefinnande läggs under uppväxtåren, där en trygg hemmiljö och familjesituation spelar en mycket viktig roll. Barn och unga är beroende av skydd, omsorg och tillitsfulla relationer med vuxna.

FN:s Barnkonvention säger att barn och ungas rättigheter ska tillgodoses oavsett uppväxtvillkor och individuella förutsättningar och det här ser vi som en viktig utgångspunkt inom alla våra verksamheter. När barn och ungas röster och tankar aktivt tas del av och genom att se varje beslut som ska tas ur ett barn och ungdomsperspektiv gör vi denna konvention till en ledstjärna i vårt politiska arbete.

Ett samhälle som bygger på social hållbarhet kräver likvärdiga förutsättningar för utbildning, sysselsättning och en god ekonomisk situation, där människor kan känna sig delaktiga och betydelsefulla för Trollhättan och dess framtid. Alla ska ha möjlighet att bo bra, känna gemenskap och tillit till andra. Trollhättan är och ska fortsätta vara ett samhälle där invånare

ska ges förutsättningar för att uppleva trygghet och ges möjlighet till en god hälsa. Ett socialt hållbart samhälle har ett inkluderande förhållningssätt där samhällets institutioner anpassar sig till invånarnas behov och förutsättningar så att marginalisering och diskriminering motverkas. Därför är ökat arbetsdeltagande, god utbildning, jämlika och jämställda livsvillkor samt trygga och goda uppväxtvillkor viktiga utgångspunkter i vår politik. En god folkhälsa är en förutsättning för ett jämställt samhälle. Forskning visar idag på stora skillnader i både hälsa, ohälsa och livslängd mellan olika samhällsklasser.

Vi ser de sociala insatserna och det förebyggande arbetet som viktigt och nödvändigt i utvecklandet av att öka den sociala hållbarheten i staden. Målet för vår politik kan aldrig vara något annat än en vision om ett Trollhättan där god hälsa omfattar alla invånare och för att nå dit behöver vi investera i människans hela livsperspektiv.

Trygg i Trollhättan

Brottligheten och otryggheten ska bekämpas med alla medel. Människor i Trollhättan ska känna sig trygga och därför anser vi i majoriteten att det är viktigt att jobba med både hårda och mjuka trygghetsfrågor. Det är viktigt att jobba med insatser som gör skillnad idag, men också insatser på sikt. Det är när tron på framtiden går förlorad som kriminaliteten blir ett alternativ. Vi ska bekämpa brotten, men också brottens orsaker. Kommunen ska ha ett bra samarbete med polisen, vaktare, trygghetsvandrare och andra aktörer i samhället för att motverka kriminaliteten och säkerställa tryggheten i Trollhättan.

Genom att Trollhättan erbjuder en bra skola och fritids, levande kulturliv, ett första jobb och möjligheten att flytta hemifrån, så är det ett effektivt sätt att hindra att unga människor hamnar i kriminalitet. För att motverka känslan av otrygghet är det viktigt att kommunen jobbar med stadsplanering, såsom belysning i miljöer där medborgarna känner sig otrygga.

Jämlikhet

Alla människors lika värde och jämställda förutsättningar är en självklarhet. Därför ska vi arbeta aktivt mot all form av diskriminering kopplat till etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, könstillhörighet, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck. Jämlikhet ska vara en central del i all verksamhet i Trollhättan och den politik som vi bedriver. Allt för många människor med funktionsnedsättning har inte möjlighet att delta på lika villkor i flera av samhällets områden.

Alla människor ska bemötas med hög integritet, värdighet och respekt. Arbete är en viktig del i människors liv, bland annat för att det skapar en social samhörighet. Därför är det viktigt att människor med funktionsnedsättning ska få det stöd som hen behöver för att komma in på arbetsmarknaden. Barnfattigdom är en stor utmaning som vi måste bekämpa i Trollhättan. Därför är det viktigt att vi bekämpar sociala och ekonomiska skillnader och driver en politik som gynnar alla barn. Vår målsättning är att skapa ett inkluderande samhälle där alla behövs och kan delta.

Jämställdhet

Jämställdhet handlar om jämlikhet mellan kvinnor och män som ska ha samma möjligheter och likvärdig makt att forma samhället och sina egna liv. Dock finns det olika förväntningar

på flickors och pojkars och kvinnors och mäns beteenden och uttryck. Trollhättans stad ska bekämpa de strukturer och kategorier av förtryck som särskiljer och värderar könen olika. Jämställdhetsarbetet ska vara högt prioriterat och jämställdhetsperspektivet ska alltid finnas med när besluten tas. Kvinnor har oftast inte samma möjlighet som män när det kommer till utbildning, ekonomi, inflytande, makt och arbete. För att komma tillrätta med den här ojämställdheten, så måste relationerna mellan könen förändras.

Hedersrelaterat våld ska förebyggas genom fortsatt arbete med metodutveckling, seminarier, utbildning och nätverksutbyte för att öka förståelsen hos personalen som arbetar med frågan. Trollhättan har blivit uppmärksammas i sitt arbete med att stärka sitt stöd för våldutsatta kvinnor. En annan viktig del i det här arbetet är att vi har heltid som norm. Det här är en jämställdhetsreform som vi ska fortsätta att stå upp för. Alla människor ska få möjlighet att leva det liv som passar dem utan att påverkas av samhällets förväntningar. Majoriteten i Trollhättan ska fortsätta driva en feministisk politik som leder till frihet.

Samverkan

Trollhättans stad ska fortsätta utveckla samverkan med kommunerna i Fyrbodal, men också med övriga kommuner i Västra Götaland. Ett nära samarbete med andra är ett självklart förhållningssätt för att skapa ett helhetsperspektiv för Trollhättans utveckling. En kommun kan inte göra allt själv. Därför är det viktigt att vi fortsätter att bygga en god samverkan med andra aktörer såsom statliga myndigheter, Västra Götalandsregionen, näringsliv och föreningsliv.

Inkludering och mångfald

Trollhättans arbete med inkludering och mångfald ska självfallet utgå från alla människors lika värde med samma rättigheter och skyldigheter. Alla former av rasism, diskriminering och främlingsfientlighet ska motverkas. Människor som flyr eller flyttat över gränserna i hopp om ett bättre liv och nya möjligheter ska finna trygghet i Trollhättan. Vi ser den kulturella mångfalden och olikheterna som en styrka.

För att nyanlända ska kunna vara en del av samhället, så är det viktigt att vi jobbar vidare med möjligheter att komma snabbare in på arbetsmarknaden och att barn ska ges goda möjligheter i skolan. Det är även viktigt att vi fortsätter att förbättra kommunens matchningsarbete tillsammans med Arbetsförmedlingen och andra aktörer. Det är också betydelsefullt att utveckla nätverk som ger en plattform för kommunen, nyanlända och näringslivet att mötas. Kommunen ska fortsätta utveckla möjligheter för att kombinera jobb och svenskundervisning. Vi ska se till att vi erbjuder meningsfulla och givande insatser när det gäller SFI och samhällsorientering.

Skolan har ett centralt uppdrag för att ge nyanlända rätt förutsättningar för ett bättre liv. Därför är det viktigt att vi ger skolorna rätt resurser. Kommunen ska fortsätta att jobba med språkinläring för nyanlända och samtidigt jobba med olika projekt för att ge elever från olika delar av staden möjligheter att mötas i olika sammanhang under skolarbetet. Det här hjälper eleverna att skapa nya kontakter och en ökad förståelse för varandras verkligheter.

Verksamheter inom kultur och fritid är viktiga medverkande krafter för en bättre inkludering. Vi ska fortsätta att utveckla verksamheter där nyanlända får möjlighet att delta och ta ett steg

in i samhället. Samtidigt blir det ett bra sätt för att få en ökad kunskap om demokrati och jämställdhet.

Trollhättan har en lång tradition av att välkomna människor från olika delar av världen oavsett om de kommit hit för att arbeta, för kärlekens skull eller på flykt från krig och förtryck. Vi vill värna om det toleranta och välkomnande samhället där alla känner sig trygga. Vi vill ha ett tolerant samhälle där alla känner att de får plats och har friheten att tro vad de vill och utöva sin religion utan förtryck. Därför vill vi skapa en mötesplats där Trollhättans trossamfund får möjlighet att arbeta för ömsesidig tolerans, nyfikenhet och bygga broar mellan sig.

Vi vill aktivt arbeta för att minska ålderssegregationen i samhället vad gäller boende, social samvaro och känslan av att vara delaktig i samhället. Ensamhet är ett stort problem bland äldre och ett hot mot hälsan. Där ser vi en utvecklingspotential i de mötesplatser som redan existerar i Trollhättan och vi ser gärna ett fokus på möten över generationsgränser.

Vi kommer att aktivt arbeta för att rasism, extremism och förtryck inte ska få en grogrund i samhället. Det är viktigt att vi redan i för- och grundskolan arbetar proaktivt med att ungdomar inte dras in i dessa värderingar och därför vill vi utveckla och permanenta stödet till projektet "Resor till Förintelsen". Det är också angeläget att vi fortsätter att ha ett långsiktigt och förtroendefullt samarbete med olika grupper i samhället genom att skapa mötesplatser för alla.

Näringsliv och arbete

Vårt mål om 70 000 invånare år 2030 kvarstår. Vi ska ha bra förutsättningar för våra stora, medelstora och små företag i kommunen och vi ska arbeta för att ha en bred och stark arbetsmarknad. Vi ska ha en bra och aktiv dialog med hela näringslivet. Vi ska även fortsätta att utveckla det goda samarbetet med det framgångsrika teknikkluster som finns i Trollhättan samt med industrin kring rymd, flyg och fordon. Den goda ingenjörskonst som frodas i staden har resulterat i fler arbetstillfällen och påverkar Trollhättans arbetsmarknad och kompetensutveckling på ett positivt sätt. Staden, dess invånare och näringslivet har en tradition av att möta de förändringar som sker i samhället på ett proaktivt sätt.

Besöksnäringen är betydelsefull för Trollhättan. Den skapar intäkter till staden, arbetstillfällen och möten mellan människor från olika delar av världen. Trollhättan har ett attraktivt läge, då vi endast ligger cirka 40 minuter med tåg från Göteborg, samtidigt som vi kan erbjuda en spännande historia, storslagna naturupplevelser i närheten till centrum samt ett spännande kulturliv.

Vi kommer även fortsättningsvis ta vara på de stora möjligheterna som Europaväg 45 och dubbelspåret till Göteborg gett Trollhättarna. Det är viktigt att ha en bra dialog också framöver med grannkommuner, Västra Götalandsregionen, regering och riksdag för att påverka att hela sträckan av E 45:an blir färdigbyggd.

Vid nyetableringar har kommunens näringslivsenhet ett stort uppdrag. Speciellt viktig är handeln för både arbetsmarknaden och kommunens attraktion. De olika handelscentras ska komplettera varandra och därför ska utvecklingen vara under ordnade former.

Nybyggnationen av Drottningtorget ska ge Trollhättarna en mötesplats som de kan vara stolta över. Satsningen på centrum tillsammans med de privata aktörerna ska fortsätta och

målsättningen under mandatperioden är att vi blir utsedda till årets stadskärna. Vi ska ha ett attraktivt centrum där handel, boende, skolor tillsammans med kultur och nöjen samsas. Det är en stor tillgång för alla. Vi vill att Film i Väst ska fortsätta att utvecklas då det har blivit en del av Trollhättans identitet och är samtidigt viktig för vår arbetsmarknad. Samarbetet mellan N3 och Film i Väst bör utvecklas för att tidigt stödja och stärka barn och ungas intresse för filmskapande och rörliga medier. En annan aktör som är av stor betydelse för vår arbetsmarknad är de verksamheter som ligger under Innovatum AB. Därför måste de även fortsättningsvis få det stöd de behöver som ett led i att underlätta för etableringen av nya företag.

Studentstaden

Satsningen på Högskolan Väst i Trollhättan är en nyckel till framgång för kommunen. Under 2014 blev Trollhättan utsedd till Sveriges attraktivaste studentstad. Högskolan har gett många Trollhättebor möjlighet till högre utbildning oavsett bakgrund. Det här är vi mycket stolta över. Högskolan har ett modernt campus som är tillgängligt och är känd för den studiesociala miljön. Vi ska ha ett gott samarbete med studentkåren som har en lång tradition av inkludering. Vi ska också arbeta för att kopplingen mellan arbetsmarknaden och högskolan är så bra som möjligt.

Högskolan Väst är en styrka för vår kommun, därför tycker vi att vi måste hitta fler samverkansformer mellan våra grundskolor, gymnasieskolor, vuxenutbildningen, Högskolan Väst och andra verksamheter. Vi ska fortsätta att vara en aktiv aktör i arbetet med att skapa VFU-platser som kan vara en inkörsport till arbete i våra verksamheter.

Utveckla Trollhättans internationella profil

Den svenska industrins vagga stod i Trollhättan. Innan dess hade älvdalen kring Trollhättan bebotts i ungefär 12 000 år, alltsedan isen dragit sig tillbaka och landhöjningen tagit vid. Staden och omgivningen har en enorm rikedom av kulturhistoria, industrihistoria och socialhistoria. Det storslagna landskapet omkring staden erbjuder en unik omgivning som har dragit till sig konstnärer, filmskapare och mycket kreativitet. Vi vill stärka Trollhättans internationella profil och attraktionskraft genom att visa upp mer av Trollhättans historia i det offentliga rummet. Vi vill fortsätta utveckla vårt vänortssamarbete även utanför Norden för att också ta tillvara på de goda exempel som finns runt om i världen om hur vi på bästa sätt utvecklar en hållbar stad.

Personalpolitik

En stark personalpolitik är viktigt för oss i majoriteten i Trollhättan. Om stadens anställda trivs med sitt arbete kommer de också att kunna erbjuda trollhätteborna en bra samhällsservice. Vi tycker att det är viktigt att låta stadens anställda arbeta med stor självständighet under ansvar. De ska känna att de har en god och trygg arbetsgivare med gott ledarskap. Målet är att skapa goda arbetsplatser genom ett bra arbetsklimat.

Vi ger alla anställda i Trollhättans stad rätt till att jobba heltid, med deltid som en möjlighet, och har målet att minska antalet timanställningar. Delade turer kommer att avskaffas under mandatperioder. För att utveckla delaktigheten och inflytandet för våra medarbetare, så vill vi att de ska ha möjligheten att utveckla och testa olika arbetstidsmodeller som främjar ett hållbart arbetsliv som till exempel arbetstidsförkortning med bibehållen lön i lämplig

verksamhet. Vi anser att det är viktigt att en ständig omvärldsbevakning sker vad gäller försöksverksamheter runt om i landet gällande exempelvis schemaläggning, arbetstidsförkortning och intraprenader. Vi ställer oss positiva till arbetsrotation inom stadens verksamheter.

Vi vill ha gott samarbete med de fackliga organisationerna, eftersom vi tror att starka oberoende parter är viktigt för ett sunt arbetsplatsklimat. Vi vill stärka kompetensutvecklingen för stadens anställda och arbeta för en lönepolitik där individuell lönesättning utgår från gemensamma arbetsvärderingskriterier. Trollhättans stad ska fortsätta att arbeta för jämställda och jämlika löner mellan kvinnor och män och där är vi övertygade om att vårt beslut om rätten till heltid är ett steg i rätt riktning. Inom kvinnodominerade yrken som äldreomsorgen har deltider och visstidsanställningar länge begränsat kvinnors löneutveckling på arbetsmarknaden. Vi vill prioritera en god arbetsmiljö där den psykosociala arbetsmiljön utgör en viktig del. Vi vill även utveckla dialogen och delaktigheten med fokus på underifrånperspektivet mellan stadens anställda och förtroendevalda.

Barnomsorg och utbildning

Vi vill investera tidigt i barns utveckling. Därför är det viktigt att alla barn i Trollhättan får gå i en förskola och skola med hög kvalitet. Vi vill ha en förskola och skola som präglas av trygghet, kunskap och likvärdighet där eleverna möts av en miljö som präglas av jämlikhet och demokratiska värderingar. Vi betonar den värdegrund som utgår från frihet, jämlikhet och solidaritet.

Våra verksamheter ska ha ett tydligt genusperspektiv, så att elever inte hindras av samhällets begränsande könsroller i sin utveckling och i sina val. I dag finns det förväntningar från samhället för hur människor bör vara och uppträda utifrån sitt biologiska kön. Dessa föreställningar och förväntningar på att vi ska inordna oss efter begränsande könsnormer börjar redan när ett barn är litet. Därför måste genusperspektivet genomsyra hela förskole- och skolverksamheten. För att åstadkomma de bästa förutsättningarna för utveckling och lärande krävs trygghet, stimulans, kompetent personal, engagerade föräldrar och samverkan med samhälle och arbetsliv. Vi ska under mandatperioden värna om rätten till en högkvalitativ modersmålsundervisning för våra barn och unga. Vi är övertygande om att alla tjänar på om samhället satsar extra mycket på barn och ungdomar med särskilda behov. Därför står vi för en resursfördelning som utgår från ett socialt perspektiv. Vi vill fortsätta att utveckla föräldrarnas möjligheter till engagemang i det demokratiska arbetet och öka samverkan mellan hem och skola.

Förskola

Trollhättan ska ha en förskola som motsvarar barnens behov av trygghet och utveckling. Föräldrarnas deltagande och personalens pedagogiska kompetens är viktiga byggstenar för att ge barnen den omsorgen. Vi ska fortsätta att erbjuda barnomsorg hela dygnet och så långt som möjligt erbjuda barnomsorg i närmiljön. Vi vill öka personaltätheten i förskolorna, samt fortsätta utveckla den pedagogiska kvaliteten inom verksamheten genom att se över arbetsuppgifterna och anpassa barngruppernas storlek efter barnens behov. Förskolan ska också tydligare sträva efter att vara första länken i det ”livslånga lärandet”, där utvecklingen av olika lärmiljöer inom matematik, språk, kultur och utomhuspedagogik ska fortsätta. Vi vill även arbeta för att förskolorna ska ha möjlighet till fler socialpedagoger i sina verksamheter. Försättningsvis vill vi också se över möjligheterna för att öka vistelsetiden i förskolan.

Skola

En likvärdig skola leder till att fler ungdomar går ut med fullständiga betyg och har därmed större chans till arbete och vidareutbildning och i förlängningen ett gott liv. Trollhättans stad kommer att fortsätta arbetet med att möjliggöra för eleverna i grundskolan att ytterligare förbättra skolresultaten genom exempelvis läxhjälp. Målsättningen är att alla elever ska gå ur grundskolan med behörighet till gymnasiet. Vi fortsätter därför vår framgångsrika läsa-, skriva- och räknasatsning för de yngsta eleverna, där fler extralärare, bibliotekarier och specialpedagoger stärker upp i klassrummet. Det här leder till att fler professioner tillsammans kan ägna mer tid åt varje elevs utveckling. Våra resurser ska fördelas efter behov.

Trollhättan ska fortsätta att utveckla studiehandledningen för våra nyanlända elever och motivera särskilt duktig personal att arbeta på skolor med större behov, så att ingen elev lämnas efter. Skolan ska vara inkluderande för alla och därför fortsätter vi vårt lyckosamma och framgångsrika arbete på vår sluss för nyanlända elever. Vi vill anställa fler kuratorer och socialpedagoger till stöd för att förbättra elevernas psykiska och fysiska hälsa. Ett särskilt uppdrag har lagts till våra skolor att utveckla fysiska aktiviteter för lek på raster samt före och efter skoldagen. Här har våra fritidshem tillsammans med idrottsundervisningen en nyckelroll att bland annat organisera rastverksamhet, så att alla elever nås. Vi vill att fritidsverksamheterna har ett meningsfullt och kvalitativt innehåll.

Kunskapsförbundet Väst

Utbildning är viktig och skapar förutsättningar. Vi lever i ett samhälle där förändringstakten hela tiden ökar och där människor i allt större utsträckning byter arbete, flyttar eller gör andra skiften i sina liv.

Kunskapsförbundets Västs uppdrag handlar om att skapa de bästa förutsättningarna för unga människors fortsatta resa i livet, men det handlar också om att hjälpa dem som vill förändra sitt liv genom att skaffa en ny utbildning. Det gemensamma handlar om att förverkliga drömmar, så att alla våra elever kan bli så mycket de kan.

Kunskapsförbundet Väst ska fortsätta att utveckla verksamheten. Kvalitet, attraktivitet och effektivitet ska fortsatt vara fokusområden. Kunskapsförbundet Väst har ett uppdrag att öka likvärdigheten och höja kunskapsresultaten. Vi vill ge eleverna möjlighet att vara öppna och nyfikna på att lära sig nya saker, berika sina liv och växa som människor, bortom läroplanen.

Vuxenutbildning

Människor behöver rusta sig för de jobb som växer fram. Yrkesutbildningar på gymnasienivå för vuxna är en möjlighet för den som är arbetslös eller vill skola om sig till ett nytt yrke i en växande bransch. Vuxenutbildningen är central för omställning, komplettering och för att uppfylla människors drömmar. Även folkhögskolan har en viktig roll för att få människor att återfinna lusten att lära och därefter kunna gå vidare till jobb eller studier. Yrkesvux fungerar som en effektiv brygga till arbete och egen försörjning.

Efterfrågan av utbildad arbetskraft kommer att öka inom vård, skola, omsorg, service och handel. Utbudet av yrkesutbildningar ska vara så brett att det passar för både individers och företagens behov. Utbildning ger frihet och fler valmöjligheter.

Nya jobb skapas, andra förändras eller försvinner. Det ställer stora krav på förnyelse av kunskap och färdigheter. Det kräver kraftfulla insatser av vuxenutbildning och folkbildning. Trollhättan ska erbjuda alla bättre möjligheter till omställning och livslångt lärande för att undvika arbetslöshet och för att utvecklas som individer och infria sina livsmål. Arbetslösheten är ett samhällsproblem som endast kan lösas gemensamt. För det krävs att den arbetslöse har möjlighet att bygga upp det kunnande som efterfrågas.

Äldreomsorg

Ett starkt samhälle bygger på den solidariska tanken om att alla betalar efter sin förmåga och nyttjar den gemensamma välfärden efter sina behov. Äldreomsorgen är en viktig del av vår välfärdssektor och bör ständigt vara i utveckling, där invånarens behov ska avgöra och inte tjockleken på dennes plånbok.

Alla tjänster inom äldreomsorgen ska ha god kvalitet och utgå från varje människas unika behov och förutsättningar, med bibehållen värdighet och integritet. De äldre ska ges möjlighet att ha stort inflytande över planering och genomförande av den egna vården och omsorgen. Alla äldre personer oavsett språklig eller kulturell bakgrund ska känna sig sedda, bekräftade och ha ett meningsfullt umgänge. Vi vill under mandatperioden aktivt arbeta för att synpunkter från brukarna och deras anhöriga aktivt tas tillvara.

Förebyggande insatser inom äldreomsorgen är ett viktigt stöd för att förlänga de goda åren efter pensioneringen och vi vill fortsätta att utveckla det här stödet. Att understödja tillgång till sociala aktiviteter för äldre är ett annat sätt att öka livskvaliteten för människor som avslutat sitt arbetsliv. De äldre ska ges möjlighet till friskvård såsom dans, promenader, studiecirkel, matlagning och andra aktiviteter i närheten av bostadsområdet. Hemtjänsten ska underlätta för äldre att delta i dessa aktiviteter.

Äldre ska mötas med respekt och tillåtas vara en del av samhället på samma sätt som tidigare i livet. Ingen får utsättas för kränkande behandling, varken fysiskt eller psykiskt, till följd av ålder, sexuell läggning, etnicitet eller könstillhörighet. Därför vill vi aktivt arbeta med normkritik inom våra äldreboenden.

Många äldre känner sig ensamma och isolerade, vi uppmuntrar gärna umgänge över generationsgränser och ser gärna att förskolor och äldreboenden finns i nära anslutning till varandra.

Våra äldreboenden ska ha fortsatt god kvalitet och erbjuda en meningsfull tillvaro samt sociala aktiviteter. Under mandatperioden tänker vi utveckla omsorgerna genom att bygga nya boenden. Kvaliteten i vården och omsorgen ska stärkas. Vi vill fortsätta att erbjuda enklare servicetjänster i hemmet utan behovsprövning.

Vi vill fortsätta höja personalens kompetens i äldreomsorgen samt erbjuda en professionell och rättssäker biståndsbedömning. Maten, den medicinska kompetensen, kvaliteten på hälso- och sjukvårdsinsatserna samt samverkan med primärvården och Västra Götalandsregionen ska fortsätta att utvecklas.

Äldreomsorgen i Trollhättan ska bedrivas i offentlig regi.

Omsorg för personer med funktionsnedsättning

Människans frigörelse från det som begränsar hen har alltid varit ett självklart mål i vår politik. Människor med olika former av funktionsnedsättningar ska därför ges förutsättningar att leva och verka i samhället på jämlika villkor. Det är samhället som skapat de hinder som gjort att alla inte kan delta på lika villkor och därför är det vårt ansvar att undanröja dessa. Personer med en eller flera funktionsnedsättningar har en särskild lagstadgad rätt till stöd och hjälp. Stödet ska ges individuellt och utgå ifrån den enskildes behov.

Kvaliteten i de insatser som erbjuds personer med funktionsnedsättning ska vara fortsatt hög. Personer med funktionsnedsättning ska ha samma rätt till stöd och utbildning som den övriga befolkningen och ska ges möjligheter att vara aktiva på arbetsmarknaden. Stöden ska utgå ifrån individens unika förutsättningar och brukarna ska ges stor delaktighet i planering och genomförande av insatserna. Tillgängligheten i staden och i stadens verksamheter är en viktig fråga vi ska fortsätta att arbeta med.

Vi ska ta tillvara på utvecklingen kring välfärdsteknik. Genom att satsa på välfärdsteknik ökar vi individens självbestämmande, delaktighet och kan skapa större frihet för alla våra brukare i Trollhättan.

Jobb åt alla – för allas skull

En av de viktigaste förutsättningarna för egen försörjning är att ha tillgång till arbete eller annan sysselsättning. Att kunna försörja sig själv och sina familjemedlemmar är också en av grundförutsättningarna för en god hälsa. Det handlar inte bara om möjligheten till försörjning utan också om rätten till arbetsdeltagande utifrån sin förmåga liksom självständighet, självrespekt och att vara oberoende.

Vi ska under mandatperioden arbeta så att fler får möjlighet att bidra till vår gemensamma välfärd, därför är det en uttalad målsättning och självklarhet att arbetsmarknadsåtgärder av olika slag ska leda till arbete. Ett väl fungerande trygghetssystem är en absolut förutsättning för att människor ska kunna komma tillbaka till arbetslivet om hen drabbas av arbetsrelaterad ohälsa, sjukdom eller förlorar sitt arbete. Den som behöver ändra sin yrkesbana ska ges möjlighet till arbetsplatsanpassad rehabilitering, utbildning och praktik.

Vi vill ställa sociala krav på de företag vi gör upphandlingar med, så att dessa tar sitt ansvar för att anställa långtidsarbetslösa trollhättebor.

Nolltolerans mot droger och brott

För att alla invånare ska känna sig trygga ska vi arbeta på bästa möjliga sätt med olika insatser för att förebygga brott. Ett narkotikafritt Trollhättan är ett självklart mål och det måste vara prioriterat.

Vi kommer att fortsätta samverkan med frivilliga organisationer för att förebygga, minska och förhindra droganvändning. En god samverkan med polisen är också av största vikt i arbetet med att förhindra brott. Kommunens vuxna är viktiga i arbetet med att barn och ungdomar under 18 år ska vara drogfria. Vi vill fortsätta stödja det förbyggande arbetet som sker i våra stadsdelar genom frivilliga insatser som exempelvis nattvandring, information och kunskap för att öka tryggheten i vår kommun.

Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck måste bekämpas kraftfullt och vi måste ta en tydlig ställning för att det här inte tolereras i vårt samhälle. Kvinnor ska leva i trygghet och själva bestämma över sina liv samt ha rätten till sin egen kropp. Målsättningen är ett Trollhättan fritt från våld i alla former.

Trygg uppväxt

Barn som växer upp i familjer med våld, missbruk, förtryck eller ekonomiska problem ska ges särskilt stöd. Varje enskilt barn ska respekteras och ges möjlighet till utveckling och trygghet. Individuella insatser för barn och unga ska så långt det är möjligt ges på hemmaplan och de föräldrar som behöver stöd i sin föräldraroll ska få det.

Kultur och fritid

Kultur- och fritidsverksamheten bidrar till att skapa ett rikare samhälle att leva i och verksamheterna är en viktig del av den gemensamma välfärden. Därför ska utbudet vara så brett som möjligt. Kultur- och fritidspolitiken ska kännetecknas av medskapande, delaktighet och en prioritering av barn och ungdomar oavsett samhällsklass. Alla våra verksamheter ska präglas av att vi är ett mångkulturellt samhälle och ska vara en viktig kugge i arbetet för integration och jämställdhet. Människor med funktionsnedsättning ska känna sig delaktiga i alla våra verksamheter. För att främja en god folkhälsa ska alla ha rätt till en meningsfull fritid oavsett bakgrund.

Trollhättan är en evenemangsstad som ligger i framkant när det kommer till att planera olika evenemang, vilket är något vi vill ta tillvara på. Staden ska fortsätta att ha ett stort utbud som vänder sig till alla åldrar. Här har de arrangerande kulturföreningarna en stor roll och måste därför ges stöd. Den planerade stadsparken vid Folkets Park/Hjulkvarnelund kommer att ge oss bra förutsättningar i det här arbetet. Folkbildningen inom kulturen är en viktig verksamhet som ska stödjas.

N3 bedriver flera verksamheter som vi är mycket stolta över. Kulturbedriften ska låta förskolebarn och skolelever inom den kommunala skolan möta kulturen i alla dess former. Kulturskolan ska ge eleverna undervisning med hög kvalitet. De kreativa coacherna ska stödja ungdomar som vill utforska kulturens fantastiska möjligheter.

Kronan Kulturhus ska vara en attraktiv mötesplats för Trollhättans invånare. Här ska kulturella uttryck mötas på ett sätt som främjar kontakter mellan människor och där N3 är en viktig samarbetspartner.

Konsthallen ska erbjuda ett brett utbud av lokal, nationell och internationell samtida konst. Pedagogiska aktiviteter för barn och ungdomar ska erbjudas i Konsthallen. Olika konstformer i den offentliga miljön är viktig och ska vidareutvecklas bland annat i fall- och slussområdet.

Biblioteken ska främja fri åsiktsbildning samt värna om yttrandefriheten och alla människors lika värde. Utbudet av media på biblioteken ska spegla vårt mångkulturella Trollhättan. Stadsbiblioteket blev nyligen renoverat och näst på tur blir Syltebiblioteket som får nya lokaler 2021. Biblioteken ska ha generösa öppettider och nu kan vi äntligen erbjuda

söndagsöppet på ett av stadens bibliotek. Biblioteken ska ha programverksamheter för både barn och vuxna som till exempel författarbesök, sagostunder och poesikvällar.

Kommunens fritidsanläggningar ska vara välskötta och tillgängligheten ska vara hög. Vi måste också värna om våra grön- och naturområden och vi vill att friluftslivet ska utvecklas. Det här gäller såväl i tätorten som på landsbygden. Vår ambition är att upprusta badplatsen i Sjölanda under mandatperioden. Även Arena Älvhögsborg ska utvecklas för att möta framtidens behov.

Ett stort och fungerande föreningsliv har en viktig roll i samhällsutvecklingen. Därför ska vi stödja föreningslivet med bland annat bidrag för barn- och ungdomsverksamhet

Många barn och ungdomar är engagerade i de olika idrottarna i Trollhättan. Därför vill vi under den här mandatperioden renovera och bygga om Slättbergshallen för att möta framtida behov. Vi ska också se över möjligheterna för friidrotten att kunna bedriva inomhusträning under vintertid. I Trollhättan finns det två kommunala ridanläggningar där båda har ett visst renoveringsbehov, därför behövs det tillföras mer resurser under kommande år för att förbättra kvaliteten.

Våra fritidsgårdar i Trollhättan ska upplevas som attraktiva och trygga mötesplatser och ska vara ett alternativ till kommersiell verksamhet. Ungdomarna skall ha möjlighet att påverka verksamheten. Den centralt belägna fritidsgården på Tingvalla kan i dag ta emot fler besökare än tidigare, vilket upplevs som mycket positivt bland ungdomar och personal. Vi hoppas på samma lyft för Sylte fritidsgård efter nybyggnationen som är klar år 2021.

Trollhättans stad ska i största mån bevara kulturarvet och göra den synlig och tillgänglig för allmänheten. Det finns ett stort intresse för Trollhättans historia och när staden bygger för framtiden, så ska kulturarvet bevaras och föras med i nutiden.

Stadsplanering

Ett attraktivt och spännande stadsrum med hög tillgänglighet och trygga områden ger stora möjligheter för Trollhättans utveckling. Vi ska jobba mer målmedvetet för att skapa trygga och bra offentliga mötesplatser för alla våra invånare. Att ha ett stort utbud av attraktiva lekplatser för barnen i hela Trollhättan är viktigt för oss. Vi ska fortsätta vårt offensiva arbete med att skapa miljöer, platser och enstaka punkter som ger ett mervärde för staden. Här är belysning, färg och konstnärlig utsmyckning det som stärker helhetsintrycket.

Vi ska fortsätta med att arbeta progressivt för att utveckla våra parker, naturmarker och sommarbatter. Förtätning ska vara högt prioriterat vid nybyggnation i centrala staden. Naturliga gröna oaser ska vara en självklarhet vid exploatering av nya områden och vid förtätning av befintliga. Det är viktigt att staden prioriterar ett arbete med att få till en ökad biodiversitet och samtidigt uppmuntrar till mer stadsodling. Renhållning och skötsel av gemensamma offentliga platser ska prioriteras.

Det offentliga rummet är allas rum och därför är det viktigt för oss att sänka trösklar och öppna dörrar för att alla, oavsett ålder och bakgrund, ska känna att Trollhättan är deras stad.

Vi vill även arbeta vidare med utveckling av trafiksäkerheten på stadens vägnät där fokus ligger på ökad trygghet för oskyddade trafikanter och där barnsäkerheten har en särställning. I

arbetet med barnsäkerheten utgör skolreseplanerna en viktig del. Vägnätet ska fortsättningsvis hålla god standard liksom gång- och cykelvägar. Trollhättan ska ha en ambitiös och målmedveten plan för utbyggnaden av GC-vägarna, så att fler trollhättebor börjar cykla istället för att ta bilen. Trollhättan ska också arbeta för att möta framtidens kollektivtrafik och mobilitet. De centrala delarna av Trollhättan har under lång tid varit i behov av en ny bro som kan komplettera den tvåfiliga klaffbron, och under 2018 startar arbetet med att planera den nya Stridsbergsbron. Bron är också startskottet på den nya stadsdelen Värvik.

Kommunala fastigheter med kulturellt värde ska vårdas och inte säljas.

Bostäder

En bra bostad är en social rättighet och vi vill att alla ska ha möjlighet att välja det boende som passar den egna livssituationen. Det är viktigt att det erbjuds olika boendeformer och att alla former av boenden finns representerade när nya bostadsområden kommer till eller när befintliga bostadsområden förtätas. Hållbara och klimatsmarta alternativ till byggnadsmaterial och boendemiljöer är en utgångspunkt vid byggandet av nya bostäder för våra invånare. Vi vill se mer byggnation i trä och naturmaterial. Vi vill fortsätta att arbeta vidare med att driva fram attraktiva, trivsamma och trygga bostadsmiljöer där hög kvalitet i arkitekturen är en nyckelfaktor. Kommunen ska kunna erbjuda akutboende för de människor som av olika skäl inte klarar eget boende.

För att staden ska kunna fortsätta att växa arbetar vi för en ökad utbyggnad av bostäder. Vi vill se till att vår markreserv och exploateringsbara mark är så väl tilltagen, så att alla som vill flytta till Trollhättan ska kunna göra det, samtidigt som vi i största mån ska undvika att bygga på odlingsbar mark. Vi vill fortsätta att verka för att underlätta och uppmuntra egen energiproduktion för de hushåll som önskar göra det. Vårt dricksvatten och vår avloppsrening ska hålla fortsatt hög kvalitet.

Genom ägandet av det kommunala bostadsbolaget Eidar, så kan vi göra det möjligt för att alla ska ha en god bostad. Om behovet finns, så vill vi göra det möjligt att bygga upp till 400 bostäder per år. Det område som ligger närmast i tid för nybyggnation är Värvik. På Innovatumområdet kommer det byggas nya verksamhetslokaler, fler bostäder och ny förskola.

Bodialogmöten där vi träffar marknadens aktörer ska hållas med regelbundenhet och är ett viktigt instrument i stadens utveckling.

Trollhättan

Paul Åkerlund (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Mattias Foldemark (V)
Gruppledare

Esther O'Hara (MP)
Kommunallråd

Agenda 2030

Det lokala hållbarhetsarbetet tar tydligt avstamp i FN:s globala utvecklingsmål inom Agenda 2030. De 17 prioriterade målen handlar bland annat om att avskaffa extrem fattigdom, uppnå jämställdhet, bekämpa klimatförändringen, säkerställa god hälsa, likvärdig utbildning och en hållbar ekonomisk tillväxt. Alla länder i FN har tillsammans förbundit sig att bidra till en social, miljömässig och ekonomiskt hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Regeringens ambition är att Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030, genom att skapa en bred delaktighet i omställningen till ett hållbart samhälle. På nationell nivå bedöms Sverige i första hand behöva arbeta med:

- ▶ Jämlikt och jämställt samhälle
- ▶ Stärkt kunskap och innovation
- ▶ Hållbara och hälsosamma livsmedel
- ▶ Hållbara städer
- ▶ Starkt näringsliv med hållbara affärsmodeller
- ▶ Samhällsnyttig och cirkulär ekonomi

Trollhättans stad har stora möjligheter att med den samlade kraften i våra verksamheter, bidra till att utveckla lokalsamhället i en hållbar riktning. Kommunfullmäktiges tre prioriterade mål visar vägen och lyfter särskilt vikten av att arbeta med jämlikhet, trygghet, klimatfrågan och den lokala kraften, områden som tydligt kopplar till de globala hållbarhetsmålen. Med en gemensam plattform i Agenda 2030 är målet att sammanfoga ekonomi, ekologi och social hållbarhet till ett hållbart växande Trollhättan. Vi arbetar målmedvetet och systematiskt utifrån ledorden mod, nytänkande, delaktighet och handlingskraft, när vi tillsammans tar steg för steg i Trollhättans hållbarhetsarbete.

Hållbarhetspolicy för Trollhättans Stad

Trollhättans Stad arbetar för en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling med utgångspunkt i de globala målen i Agenda 2030. Vår samhällsgemenskap präglas av tillit och närhet, där människors lika värde står i centrum. Trollhättan strävar efter att vara en interkulturell stad där vår mångfald blir en styrka.

Vi främjar en god miljö och jämlik hälsa för oss som bor och verkar i Trollhättan, där var och en lever ett gott liv utan orättfärdiga skillnader. Vi utgår från ett främjande och förebyggande förhållningssätt. Kretsloppstänkande och god hushållning med resurser är ledstjärnor i allt vi gör.

Det innebär att:

- ▶ Vi verkar för ett öppet, jämställt och inkluderande samhälle och visar aktning för alla människors värdighet och rättigheter.
- ▶ Alla medborgare får möjlighet att vara medskapande i samhällsutvecklingen, på så sätt stärks demokratin.
- ▶ Vi arbetar för ett Trollhättan fritt från våld, där människor värnar om varandra och är trygga, såväl i hemmet som i det offentliga rummet.
- ▶ Stadens arbete ska vara kunskapsbaserat och långsiktigt, och utgå från ett helhetsperspektiv, där alla våra verksamheter arbetar tillsammans mot samma mål.
- ▶ Vi har modet att utveckla nya arbetssätt, men också mod att ompröva det vi gör idag för att få bästa resultat av vårt arbete.
- ▶ Barnrättsperspektivet enligt barnrättslagen ska genomsyra alla politiska beslut och stärkas i alla verksamheter.
- ▶ Vi bidrar till att förverkliga de nationella miljömålen.
- ▶ Vi arbetar målmedvetet för att vara en förebild som nyskapande och pådrivande i miljöarbetet.
- ▶ Vi minskar utsläppen av växthusgaser i överensstämmelse med Parisavtalet
- ▶ Vi ökar andelen inköpta ekologiska och närproducerade varor.
- ▶ Vi stärker förutsättningarna för biologisk mångfald och integrerar ekosystemtjänster i våra beslut.
- ▶ Vi verkar för en cirkulär ekonomi och en hållbar konsumtion.
- ▶ Vi ställer miljökrav på leverantörer, partners och oss själva.
- ▶ Vi ökar andelen inköpta ekologiska varor
- ▶ Vi arbetar med omställning till mer hållbara transportsystem, tillgängligt för alla.
- ▶ Kommunen växer genom långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling.

Kvalitetspolicy

Trollhättans Stad arbetar målmedvetet för en god kvalitet i alla verksamheter som bygger på ständig förbättring, med fokus på dem vi är till för. Kvalitetsarbetet handlar om att både säkra och utveckla arbetssätt och processer. Det innebär att vi fortsätter göra det som fungerar och ger goda resultat och utvecklar det som kan fungera bättre.

Det innebär att:

- Genom ett nytänkande och handlingskraftigt ledarskap driver vi ett systematiskt och långsiktigt kvalitetsarbete som genomsyrar hela organisationen.
- Vi arbetar professionellt utifrån utmanande och förankrade mål som utvecklar verksamheternas processer. Vi följer regelbundet upp genomförande och resultat.
- Vi jämför aktivt vår egen verksamhet internt och externt och uppmärksammar goda exempel som underlag för verksamhets- och kvalitetsutveckling.
- Tillsammans med medarbetarna och dem vi är till för, utvecklar vi verksamheten kontinuerligt.
- Vi ger förutsättningar för ett ständigt lärande, byggt på reflektioner och analyser av både framgångar och misslyckanden.

Personalpolicy för Trollhättans Stad

En viktig förutsättning för att Trollhättans Stad ska kunna nå stadens vision och målsättningar, inklusive målen i Agenda 2030, är att både medarbetare och chefer drivs av våra ledord: mod, nytänkande, handlingskraft och delaktighet.

Trollhättans Stad strävar efter att vara en attraktiv, hållbar och modern arbetsplats, därför är det självklart för oss att:

- Våra medarbetare är medskapare som aktivt bidrar och tar ansvar för att utveckla såväl de egna arbetsuppgifterna som hela verksamheten.
- Ledarskapet bygger på tillit, där chefer och medarbetare tillsammans bygger en kultur som skapar värde.
- Våra chefer fokuserar på att ständigt utveckla den egna verksamheten tillsammans med medarbetarna, för att möta utmaningarna i en föränderlig omvärld.
- Ledarskapet präglas av tydlighet och närhet, vilket skapar trygghet och struktur på arbetsplatsen.
- Delaktighet och dialog på arbetsplatsen bidrar till en bra arbetsmiljö och ökad hälsa.
- Vi har god dialog mellan arbetsgivare och arbetstagarorganisationer som bygger på tillit och gott samverkansklimat.
- Vi har jämställda och jämlika anställningsvillkor där vi strävar efter att så många medarbetare som möjligt arbetar heltid. Därför ser vi heltid som norm.
- Våra medarbetare är nyfikna, delar med sig av erfarenheter och vågar prova nytt. Det gör att vi lär av varandra och utvecklas både som medarbetare och organisation.

- ▶ Vi uppmuntrar intern rörlighet som ett sätt att främja utveckling, effektivitet och lärande inom organisationen.
- ▶ Vi ser att människors olikheter är en tillgång för verksamheten. Genom en välkomnande arbetsplats där olika perspektiv möts, gör vi störst skillnad för dem vi är till för.

Vision, mål och styrning ►

**Trollhättan - en
stolt och innovativ
stad med plats för
framtiden**

Styrmodell

Stadens verksamhet styrs av lagstiftning och de styrdokument som kommunfullmäktige antar. Lagstiftningens grundläggande krav finns i kommunallagen, förvaltningslagen och aktiebolagslagen. Verksamheten regleras dessutom i speciallagar för olika områden. Utöver detta sker statlig styrning även i andra former genom bland annat förordningar och föreskrifter.

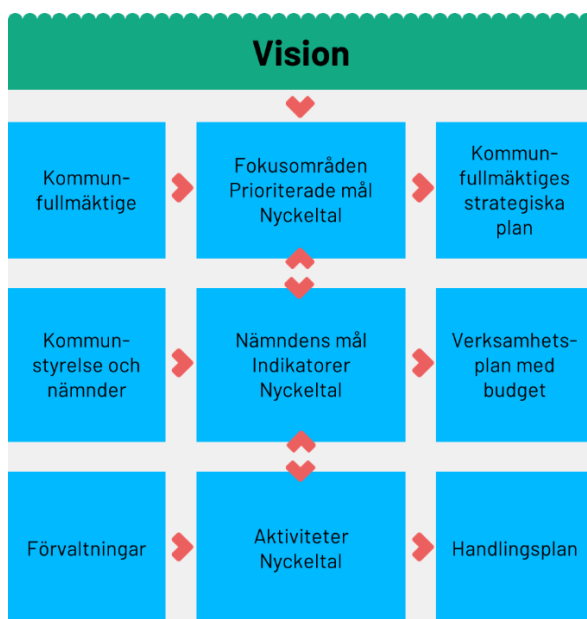
Trollhättans Stad har en vision som beskriver den gemensamma långsiktiga färdriktningen för såväl platsen som den kommunala organisationen. Visionen konkretiseras av en verksamhetsidé och ledord utgör en vägledning som ska genomsyra organisationen och dess beslut.

Styrmodellen bygger på mål- och resultatstyrning. Kommunfullmäktige beslutar i sin mål- och resursplan om de fokusområden och prioriterade mål staden som helhet ska sträva mot. Varje nämnd beslutar därefter om mål som bidrar till att fullmäktiges mål nås långsiktigt i sin verksamhetsplan med budget. Nämndernas mål följs bland annat upp av målsatta indikatorer som har fokus på resultat och effekt. En röd tråd, se bilaga, ska finnas i styrkedjan genom en tydlig koppling mellan fullmäktiges mål, nämndens mål och det arbete som bedrivs ute i stadens verksamheter. Detta bidrar till att den politiska viljeinriktningen når hela vägen ut i verksamheten och att organisationen steg för steg närmar sig visionen.

Kommunfullmäktiges mål- och resursplan (MRP) tas fram efter varje val och ska gälla i fyra år. Det första året i den nya MRP:n är också budget för det kommande året.

Kommunfullmäktige fastställer utdebitering, totalbalanser och budgetanslagen för respektive nämnd och fastställer också investeringsbudgeten.

MPR:n ses över varje år avseende budgeten för nästa år och ytterligare två år framåt. Ekonomiska driftramar och investeringsplan så att de alltid omfattar tre år framåt.

Fokusområde och prioriterade mål

Fokusområdena anger de områden där staden har sina största utmaningar och behöver utvecklas. Fokusområden ska ange de viktigaste områden som kommunfullmäktige ska styra inom för att kommunen ska utvecklas i rätt riktning. Det ska vara områden som staden har rådgighet över och ligger inom den kommunala kompetensen och budgeten. Fullmäktiges prioriterade mål avser klargöra de viktigaste målen under respektive fokusområde och utgör grunden för den politiska uppföljningen i kommunfullmäktige. De ska ange önskad riktning av utvecklingen, t. ex öka/minska. De prioriterade målen är strävansmål under perioden. Kommunfullmäktige följer också nyckeltal, som är kopplade till de prioriterade målen, som ger kommunfullmäktige information om utvecklingen över tid. Detta ska ge fullmäktige, tillsammans med nämndernas rapportering av målen, en indikation på vilken riktning som verksamheten utvecklas i.

Uppföljning av kommunfullmäktiges fokusområden görs i beskrivande text. Uppföljning av fullmäktiges prioriterade mål görs genom en professionell och kvalitativ analys av måloppfyllelsen av de mål som nämnderna kopplat till det prioriterade målet samt utveckling av de nyckeltal som är kopplade till det prioriterade målet.

Kommunfullmäktiges fokusområde 2020–2023

Ett hållbart växande Trollhättan

- Ett Trollhättan där vi tillsammans tar ansvar för både staden och dess invånares likvärdiga förutsättningar till positiv utveckling.
- Ett Trollhättan som har ett långsiktigt helhetsperspektiv utifrån aspekterna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Fokusområdets prioriterade mål 2020–2023

Ökad jämlikhet och trygghet med särskilt fokus på barn, unga och äldre

Öka hastigheten mot ett klimatsmart Trollhättan

Utveckla och stärka den lokala kraften

De globala Agenda 2030-målen kan kopplas till kommunfullmäktiges fokusområde och prioriterade mål.

Nyckeltal

Till varje prioriterat mål finns även nyckeltal som, tillsammans med de nämndsmål som är kopplade till det prioriterade målet, visar en utveckling för målet. Här nedan visas de nyckeltal som är kopplade till respektive prioriterat mål.

Prioriterat mål: Ökad jämlikhet och trygghet med särskilt fokus på barn, unga och äldre

Nyckeltal:

- **Behörighet till gymnasiet** (andel elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, hemkommun)
- **Gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 4 år** (andel)
- **Trångboddhet** (genomsnittlig bostadsarea per person, boendeform och hushållstyp).
- **Förvärvsarbetande invånare 20–64 år** (andel i förhållande till antalet i åldersgruppen)
- **Upplevd trygghet utomhus** (andel invånare 16–84 som avstår från att gå ut ensam)
- **Upplevd tillit** (definition: andel invånare 16–84 som saknar tillit till andra)
- **Föreningsaktiva äldre** (antal personer 65 år och äldre som är medlemmar i pensionsorganisationer i förhållande till antalet i åldersgruppen)
- **Hållbart medarbetarengagemang, HME-index** (mäter såväl nivån på medarbetarnas engagemang som chefernas och organisationens förmåga att ta tillvara på och skapa engagemang)

Prioriterat mål: Öka hastigheten mot ett klimatsmart Trollhättan

Nyckeltal:

- **Utsläpp växthusgaser** (egna organisationen, utsläpp av fossil koldioxid (ton) från stadens egna transporter, uppvärmning och inköpta livsmedel)
- **Matsvinn** (andel av serverad mat som slängs (tallrikssvinn) samt hur stor del matsvinn som uppkommer både vid tillagning och servering)
- **Ekologiska livsmedel** (andel av de livsmedel staden köper via ramavtal som är ekologiskt producerade)

- **Plastreduktion** (*inköpsindex för engångsplast*)
- **Inköp av klimatsmarta livsmedel som minskar negativ påverkan på klimatet** (*definition: mäter mängden CO₂ ekvivalenter / kg inköpta livsmedel som ett nyckeltal. CO₂ ekvivalenter = enhet för flera olika växthusgaser*)

Prioriterat mål: Utveckla och stärka den lokala kraften

Nyckeltal:

- **Insikt** (*företag som haft kontakt med Trollhättans Stad*)
- **Valdeltagande**
- **Ungdomar 7–25 år som är medlemmar i idrottsföreningar**
- **Ungdomar 7–25 år, antal deltagartillfällen i idrottsförening** (*deltagartillfällen för barn/ungdomar 7–25 år inom idrottsföreningar*)
- **Det offentliga rummet** (*en trygg plats där alla vill vistas*)
- **Besökare som vistas i Trollhättan** (*mäts via gäsnätter på hotell, vandrarhem samt camping*)

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten och att fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Om kommunen har en resultatutjämningsreserv ska riktlinjerna omfatta även denna.

Enligt kommunallagen ska kommuner varje år upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, det så kallade balanskravet. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med motsvarande överskott inom tre år. Om kommunen har avsatt medel i en resultatutjämningsreserv kan kommunfullmäktige besluta, ifall riktlinjerna tillåter, att ett negativt resultat regleras mot resultatutjämningsreserven.

Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Kommuner ska också ange finansiella och verksamhetsmässiga mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Det kan också beskrivas som att varje generation ska bära kostnaden för den service som konsumeras och inte belasta kommande generationer med kostnader. Verksamhetsperspektivet tar sikte på förmågan att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger ihop för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås.

God ekonomisk hushållning för Trollhättans Stad

Det är fullmäktiges finansiella mål och fokusområde med prioriterade mål som definierar vad som är god ekonomisk hushållning för Trollhättans Stad. Enligt styrprinciperna som anges i dokumentet *”Bestämmelser om styrning av verksamhet och ekonomi”*, antaget av kommunfullmäktige 2019, ska dessa beslutas i mål- och resursplanen inför varje ny mandatperiod. De prioriterade målen är strävansmål under mandatperioden.

Enligt stadens styrmodell följs fokusområden och prioriterade mål upp genom nyckeltal och nämndernas mål som är kopplade till kommunfullmäktiges prioriterade mål. Nämndernas mål följs bland annat upp genom målsatta indikatorer som har fokus på resultat och effekt.

Staden anses ha god ekonomisk hushållning när de finansiella målen uppfylls och trenden visar att två av tre prioriterade mål kommer nås under mandatperioden.

Finansiella mål

En långsiktig stark ekonomi sträcker sig längre än balanskravets nollresultat. Balanskravet är därför en miniminivå. Ett överskott är nödvändigt för att ha en beredskap mot oväntade händelser (buffert) och för att finansiera investeringar.

Följande finansiella mål gäller för perioden 2020–2023:

Resultatmål

- ▶ Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till 1 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag*. **Med undantag för jämförelsestörande poster.*

Indikator: Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster/skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Resultatnivån bör, tillsammans med avskrivningar och försäljningar, finansiera en normal investeringsnivå och klara svängningar i kostnader och intäkter över en konjunkturcykel. En resultatnivå på 1 % krävs för att klara investeringsnivån (i genomsnitt 120 mkr per år), exkluderat exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt. En genomsnittlig resultatnivå på 1 % är en miniminivå för att kunna uppnå god ekonomisk hushållning.

Kapacitetsmål

- ▶ Soliditeten med fullfondering av pensioner, ska öka eller hållas oförändrad.

Indikator: Soliditet enligt fullfonderingsmodellen.

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har staden.

Investeringsmål

- ▶ Nettoinvesteringarna ska finansieras med egna medel*. **Med undantag för exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt.*

Indikatorer: Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringarna.

Resultatet ska tillsammans med avskrivningar och försäljning av anläggningstillgångar finansiera en normal investeringsnivå.

En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att staden finansierar investeringar med intäkter (skatt), vilket innebär att stadens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks och soliditeten förbättrats. En självfinansieringsgrad under 100 % innebär att investeringarna får finansieras med minskade likvida medel alternativt minskade placeringar eller upptagande av nya lån. Det innebär ökade finansiella kostnader och mindre pengar till verksamheten och att kommunens långsiktiga handlingsutrymme försvagas. Målet är ett genomsnitt på 100 % självfinansieringsgrad över mandatperioden.

Planerings- förutsättningar ►

Omvärldsanalys

Samhällsekonomin

Pandemin och dess följdverkningar har drastiskt förändrat utsikterna för världsekonomin. De restriktioner som länder har infört för att minska smittspridningen av covid-19 har tillsammans med beteendeförändringar fått en mycket stor påverkan på den ekonomiska utvecklingen. Den ekonomiska aktiviteten i världen sjönk kraftigt under första halvåret 2020. Nedgången i ekonomin har medfört en svagare arbetsmarknad i många länder. En återhämtning har inletts i världsekonomin understödd av penningpolitiska stimulanser men också av en mycket expansiv finanspolitik. Framför allt av enskilda länder men även EU:s återhämtningsplan bedöms bidra till att stimulera den europeiska ekonomin. Utvecklingen är dock beroende på den fortsatta utvecklingen kring pandemin.

Sveriges BNP föll kraftigt andra kvartalet 2020. Nedgången berodde främst på fallande export och hushållskonsumtion. Den svenska ekonomin bedöms ha bottnat under våren 2020 och förväntas komma in i en återhämtning under andra halvåret 2020. Det bedöms dock ta flera år innan lågkonjunkturen är över. Regeringens expansiva finanspolitik för att stimulera ekonomin bidrar till att påskynda återhämtningen. BNP bedöms öka 2021, se tabell nedan, men det förväntas dröja till slutet av 2021 innan BNP är på samma nivå som före virusutbrottet. Resursutnyttjandet väntas vara betydligt lägre än normalt och svensk ekonomi bedöms befinna sig i en djup lågkonjunktur både 2020 och 2021.

Läget på arbetsmarknaden har försämrats betydligt under första halvåret 2020. Sysselsättningen väntas minska kraftigt 2020. Fallet begränsas av att företagen i stor utsträckning nyttjat möjligheten till korttidspermittering. Sysselsättningen bedöms öka något 2021, men i långsam takt eftersom många företag i första hand väntas öka produktionen genom att öka arbetstiden bland redan anställda när korttidspermitteringar fasas ut. Arbetslösheten förväntas öka både 2020 och 2021. När efterfrågan i ekonomin stiger väntas även arbetsmarknaden återhämta sig.

Procentuell förändring (om inget annat anges)	2019	2020	2021	2022	2023
BNP ¹	1,2	-4,9	4,0	3,8	2,9
Arbetade timmar ²	-0,3	-4,3	3,0	1,8	1,6
Arbetslöshet, %	6,8	9,0	9,5	8,1	7,1
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,6	1,8	2,2	2,5	2,8
Inflation, KPIF	1,7	0,3	1,2	1,4	1,7

¹Kalenderkorrigerad

²Procent av arbetskraften

Källa: SKR cirkulär 20:37-Budgetpropositionen 2021 och höständringsbudgeten för 2020.

KPIF-inflationen utvecklades svagt under det första halvåret 2020 och förväntas fortsätta så även framöver. Den största anledningen är låga energipriser. Ett lågt resursutnyttjande i Sverige och omvärlden väntas dämpa inflationen främst 2020, men även 2021.

Bedömningen är att styrräntorna kommer att hållas låga en längre tid i syfte att stimulera efterfrågan och i förlängningen inflationen.

Den ekonomiska utvecklingen i samhällsekonomin som beskrivits ovan är regeringens huvudscenario, men den globala och svenska ekonomin är fortsatt mycket osäker och olika faktorer kan leda till en svagare eller starkare ekonomisk utveckling.

Källa: Budgetpropositionen för 2021 (2020/21:1)

Kommunernas ekonomi

Kommunernas finanser präglas av lågkonjunkturen och pandemins påverkan på den kommunala verksamheten. Konjunkturförloppet medför att det kommunala skatteunderlaget och därmed skatteinkomsterna utvecklas i en långsam takt 2020 och 2021 men därefter något snabbare. Statsbidragen ökar kraftigt 2020 för att kommunerna ska kunna hantera effekterna av lågkonjunkturen och pandemin. Statsbidragen antas därefter succesivt avta. Pandemin beräknas medföra vissa merkostnader i närtid samtidigt som viss del av ordinarie verksamhet inte kan utföras i normal utsträckning eller skjuts upp till kommande år. Sammantaget beräknas inkomsterna öka mer än utgifterna vilket höjer sektorns finansiella sparande 2020. Därefter antas utgifterna öka snabbare än inkomsterna vilket medför ett avtagande finansiellt sparande 2021-2023. Kommunernas resultat bedöms öka 2020 men antas därefter minska något.

Befolkningstillväxten har avtagit sedan 2017 och förväntas fortsätta avta gradvis 2020-2023. En långsammare ökning av antalet barn är främsta anledningen. Antalet äldre bedöms däremot fortsätta att öka snabbare än befolkningen i stort.

Kommunernas investeringsutgifter har ökat kraftigt de senaste åren. Detta förklaras av att många kommuner har en växande befolkning och är i behov av nya lokaler, t ex. för skol- och förskoleverksamhet. Samtidigt har det ökande antalet äldre också ökat behoven inom sjukvården och äldreomsorgen. Äldre byggnader och infrastruktur behöver dessutom renoveras eller bytas ut.

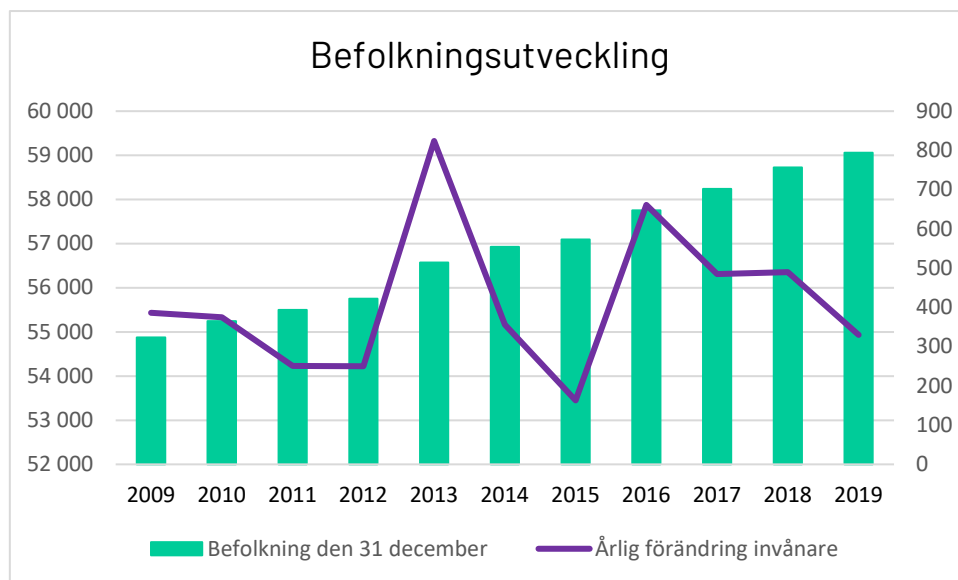
Långsiktigt är det nödvändigt att öka effektiviteten i de kommunala verksamheterna. Det handlar om att kunna hantera ökade volymer utan att kostnaderna ökar i samma takt och utan att kvaliteten försämras.

Källa: Regeringens proposition 2020/21:1, Budgetproposition för 2021

Befolkning

Befolkningsutveckling

Trollhättans kommuns folkmängd har ökat under 16 år i sträck. Under 2019 passerades 59 000 invånare, då befolkningssiffran vid förra årsskiftet var 59 058.

Den senaste 10-årsperioden har 30 254 personer flyttat till Trollhättan och 27 371 har flyttat härifrån. Flyttnettot har varit positivt sedan 2002 år men varierat i storlek, bland annat beroende på bostadsbyggnation och flyktingmottagning. Födelsenettot har varit positivt sedan 2007, på tio år har 6 660 barn fötts och 5 442 invånare avlidit. Sammanlagt har befolkningsökningen varit 4 185 under tioårsperioden.

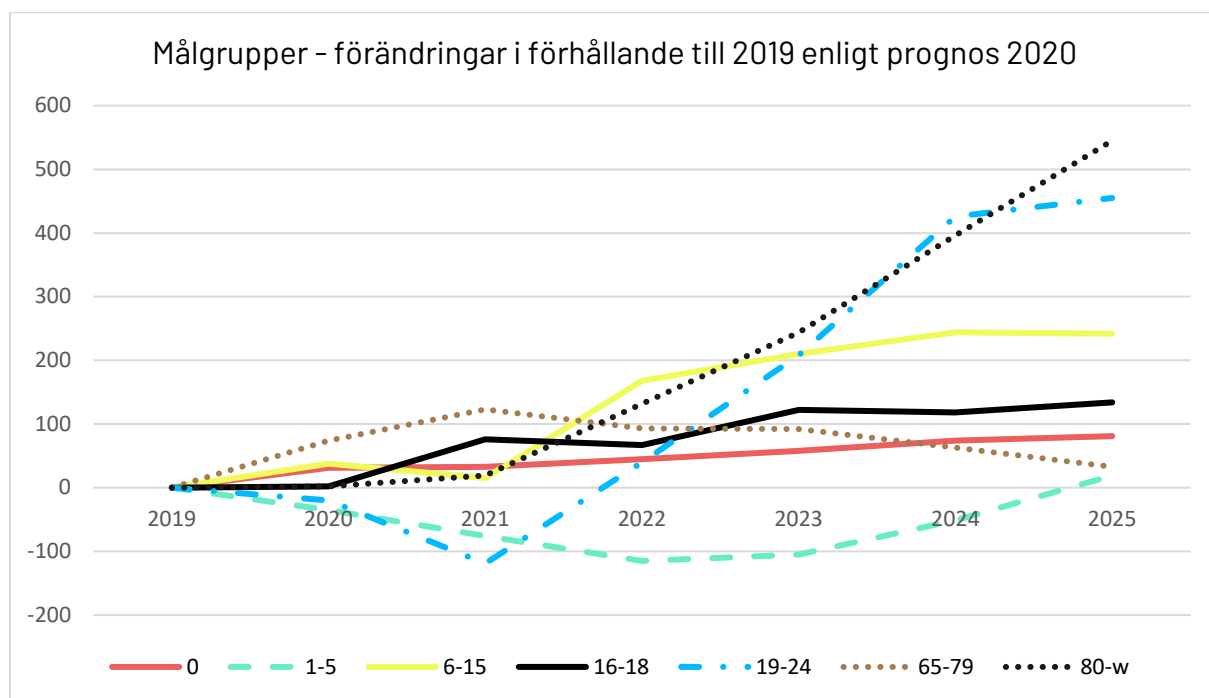
Åldersstruktur

Trollhättans ålderssammansättning skiljer sig marginellt från riket. Störst är skillnaderna i åldrarna 22–26 år där Trollhättan har större andel. Barn och ungdom i klasserna 14–21 år har också något större andel i Trollhättan medan den sammantaget är något mindre i åldrarna 31–40 år samt 58–75 år. Under de senaste 10 åren har antalet personer 0–19 år ökat med 876 personer och åldrarna 65–79 år med 1 350 personer. Antalet 80 år och däröver har ökat med 98 personer.

Befolkningsprognos

Trollhättans Stads befolkningsprognos grundar sig i första hand på antaganden om bostadsbyggnation, flyttningar och flyktingmottagning för åren t o m 2025. För åren därefter t o m 2030 är befolkningsmålet om 70 000 invånare den viktigaste grunden. Prognosen för

skatteintäkter och statsbidrag bygger på ett befolkningsantagande om 59 250 invånare den 1 november 2020. Följande diagram ger prognosens uppdelning på målgrupper i olika åldrar:

I siffror innebär prognosen för MRP-perioden att t o m år 2023 minskar antalet förskolebarn (1 - 5 år) enligt prognosen med 105 och antalet grundskolebarn (6 - 15 år) ökar med 210 personer i förhållande till år 2019. Gruppen 65 - 79 år ökar med 92 och de kommuninvånare som är 80 år och däröver blir 244 fler. Ökningen av totalbefolkningen blir störst under år 2022, främst beroende på att många bostäder beräknas bli inflyttningsfärdiga då.

Ekonomiska förutsättningar

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. De utgör närmare 80 % av de totala kommunala inkomsterna. Skatteintäkterna påverkas främst av kommunens invånarantal och utveckling av skatteunderlaget i riket. Skatteintäkter är beräknad efter SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) prognos 2020-10-01 samt kommunens befolkningsprognos.

Utöver skatteintäkter är bidrag och avgifter från kommunala utjämningsystemet, där intäkter från fastighetsavgiften ingår, en viktig inkomstkälla.

De skatter och bidrag kommunen erhåller bygger på antal invånare 1 november året innan budgetåret.

Antal invånare 1/11	2021	2022	2023
	59 250	59 380	60 150

Skatteintäkterna i budget och prognoser budgeteras och redovisas i aktuell inkomstnivå. Skatteintäkterna för 2021 grundas på taxeringsutfallet från 2018 uppräknat med SKL:s bedömning av uppräkningsfaktorer i riket för 2019, 2020 och 2021. Slutlig justering av det faktiska utfallet för 2021 sker efter taxeringen 2022 och regleras i januari 2023.

Mkr	Prognos 2020	2021	2022	2023
Egna preliminära skatteintäkter	2860	2 868	2 947	3 063
Slutavräkning	-13			
Prognostiserad slutavräkning	-34	-21		
Summa skatteintäkter	2 814	2 847	2 947	3 063
Inkomstutjämning	580	592	590	632
Kostnadsutjämning	29	25	25	25
LSS-utjämning	24	35	31	31
Regleringsbidrag	60	176	149	105
Fastighetsavgift	109	113	117	119
Välfärds miljarder, flyktingvariabel	13			
Införandebidrag	20			
Tillskott	111			
Summa generella statsbidrag/utjämning	947	941	911	912
Summa	3760	3 788	3 858	3 975
Procentuell förändring skatteunderlag %*	1,9	1,5	3,5	3,9

*SKR oktober, cirkulär 20:39

Skatteintäkterna och kommunalekonomisk utjämning beräknas växa med 0,7 % under 2021, med 1,9 % 2022 och med 3,0 % 2023. Sammantaget beräknas skatteintäkterna och kommunalekonomisk utjämning öka med 5,7 % under åren 2021–2023.

Det **kommunalekonomiska utjämningssystemet** syftar till att skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner att tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden (geografiska, befolkningsmässiga, sociala faktorer mm). Den kommunalekonomiska utjämningen består av fem delar; inkomstutjämning, kostnadsutjämning, strukturbidrag, införandebidrag och regleringsbidrag/avgift.

Inkomstutjämningen kompenserar för olikheter mellan olika kommuners skattekraft, det vill säga skillnaderna i invånarnas genomsnittsinkomst. Trollhättans invånare har lägre medelinkomst än riket och får därför bidrag från inkomstutjämningssystemet.

Kostnadsutjämningen består av olika delar där kommuner med ogynnsam struktur får ett bidrag av staten medan kommuner med gynnsam struktur får betala till staten. Trollhättan har en ogynnsam struktur mot riket och får ett bidrag i kostnadsutjämningen.

Kostnadsutjämningarna för 2021 är enligt preliminära beräkningar från SCB 28 september. Beräkningarna kommer att fastställas av SCB den 21 december.

LSS-utjämningen ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). För Trollhättans del innebär detta 11 mkr mer i bidrag 2021 än 2020.

Regleringsbidrag/avgift fördelas i kronor per invånare. Mellan 2021 och 2020 ökar regleringsbidraget för Trollhättans del med 116 mkr. Ökningen utgörs framför allt av det permanenta tillskott som aviserades i vårandringsbudgeten om 12,5 mdr samt det ytterligare tillskott på 10 mdr i generella statsbidrag som aviserades i budgetpropositionen för 2021. Detta i syfte att minska behovet av att höja kommunalskatterna och skära ner i verksamheter och samtidigt ge bättre förutsättningar för att utveckla välfärdens verksamheter. 5 mdr av det extra anslaget kvarstår på anslaget 2022.

Fastighetsavgiften innebär att den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde. Fastighetsavgiften är enligt prognos från SKR/SCB 2019-12-19 för 2021. För åren 2022 och 2023 är fastighetsavgiften schablonberäknad.

Välfärdsmiljarder. En del av de gamla välfärdsmiljarderna från BP 2017 ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och fördelas efter invånarantal. Dessa ingår numera i regleringsbidraget. För 2020 uppgår beloppet till 4,9 mdr kronor (475 kronor per invånare) och från och med 2021 ingår hela den avsatta summan 7,0 mdr kronor (673 kronor per invånare) i anslaget. Den del som under 2020 är baserat på fördelningsnyckel asylsökande och nyan-

lända ingår i posten Velfärdsmiljarder, flyktingvariabel (För Trollhättan, 13 mkr). Från och med 2021 ingår även denna del i anslaget för kommunalekonomisk utjämning.

Införandebidrag ges till kommuner med en försämring på över 250 kronor per invånare och år för 2020. För Trollhättans del blir det 20 mkr. Detta finansieras genom att regleringsbidraget sänks för samtliga kommuner 2020. För Trollhättans del blir detta -16 mkr. Sedan sker en gradvis nedtrappning av avdragsposten i regleringsbidragen fram till 2023. För 2021 erhåller Trollhättan inget införande bidrag men erhåller lägre regleringsbidrag för denna del.

Extra Tillskott 2020 till kommuner som aviserats under 2020 uppgår totalt till 19,4 mdr, för Trollhättans del utgör detta 111 mkr. Dessa tillskott ingår inte i anslaget för kommunalekonomisk utjämning 2020. Alla tillskott och andra förändringar som avser 2021 och kommande år ingår däremot från och med 2021 i den kommunalekonomiska utjämningen.

Pensionskostnader

Kommunernas **pensionsredovisning enligt "blandmodellen"** innebär att pensionsrätt som är intjänad före 1998 inte redovisas som skuld i balansräkningen utan som **ansvarsförbindelse**. Det innebär att kommunens pensionskostnader belastas både med kostnader för de som redan gått i pension och för de som arbetar nu. För de som arbetar nu och som är födda före 1986 är pensionskostnaden den avgift på 4,5 % som varje anställd får utbetalt för att placera själv. För de som idag tjänar över 7,5 gånger prisbasbeloppet bildas även en ny skuld för den förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP:en). För arbetstagare födda 1986 eller senare är pensionskostnaden helt avgiftsbaserad med 4,5 % under "taketen" (7,5 inkomstbasbelopp) och 30 % över.

Som grund för pensionskostnaderna är Skandias simuleringar från augusti 2020. Särskild löneskatt på 24,26 % ingår i alla belopp. Diskonteringsräntan kommer ligga kvar på oförändrad nivå 2020.

Resultaträkning/Driftredovisning Mkr	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Pensionsutbet. ur ansvarsförbindelsen inkl. löneskatt	82	80	77	77
Intjänad avgiftspension inklusive löneskatt	112	117	120	125
Intjänad förmånsbestämd ålderspension, visstid mm	24	22	34	19
Summa kostnader (Brutto)	218	219	231	221
<i>Varav pensionsersättning från förvaltningar</i>	-152	-157	-161	-164
Finansiell kostnad	6	4	5	8

De finansiella kostnaderna avser ränte- och basbeloppsuppräknings av den del av pensionskulden som ingår i balansräkningen exklusive den extra ansvarsförbindelsen.

Pensionsskuld Mkr	Prognos 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Pensionsavsättningar inkl. löneskatt	222	245	279	303
Extra pensionsavsättning inkl. löneskatt	127	127	127	127
Del i NÄRF:s pensionsskuld inkl. löneskatt	16	15	15	16
Summa avsättning för pensioner i balansräkning	365	387	421	446
Ansvarsförbindelse (Pensionsrätt intjänad före 1998)	987	935	881	843
Total pensionsskuld med ansvarsförbindelse	1 352	1 322	1 302	1 289

Ansvarsförbindelsen ökar inte längre i nominella tal utan amorteras ned genom pensionsutbetalningarna.

Finansnetto

Finansiella intäkter består av räntor för placeringar, borgensavgifter och utdelning av aktier och andelar. Genomsnittsräntan för placeringar har beräknats till 2,4% för 2021.

De finansiella kostnaderna består till största delen av ränte- och basbeloppsuppräkring av den del av pensionsskulden som ingår i balansräkningen. De är beräknade efter Skandias prognos från augusti.

Ränta för lån har beräknats till 0% för 2021 och 2022 och 0,5% 2023.

Nämndernas förutsättningar

Ramförändringar

Jämfört med gällande budget 2020 innehåller 2021 års budget följande ramförändringar:

Nämnd, Mkr	Ram- tillskott	Generell neddrag- ning 0,3 %	Totalt
Kommunfullmäktige	0	0	0
Kommunstyrelsen	8	-2	6
Utbildningsnämnden	23	-3	19
Kultur- och fritidsnämnden	1	-1	1
Omsorgsnämnden	32	-3	28
Arbetsmarknads- och socialnämnden	20	-1	19
Samhällsbyggnadsnämnden	4	0	4
Valnämnd, överförmyndarnämnd			
kommunens revisorer	0	0	0
Totalt	87	-11	76

En detaljerad lista på nämndernas ramförändringar finns under respektive nämnds avsnitt.

Statsbidrag

Förutom den budgetram som tilldelas från kommunfullmäktige finns ett stort antal riktade statsbidrag till verksamheten, som är avsedda för ett visst ändamål.

Pris- och löneökningar

Utrymme för löneökningar budgeteras centralt och fördelas till respektive nämnd efter att de lokala förhandlingarna är klara. För de avtal som är klara har ramarna för nämnderna justerats upp till 2020 års nivå, dvs. att överhäng från 2020 års avtal ingår i ramarna. Ramuppräkning för uppdragstagare, timlöneanställda etc. kompenseras direkt. Eventuella löneförändringar som sker vid sidan om den årliga löneöversynen kompenseras inte. Nämndernas ramar har räknats upp med 1,7 % för bidrag köp av verksamhet, övriga kostnader och 2,5 % för intäkter.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägg följer ändringar i SKR:s rekommendationer. Enligt preliminära uppgifter från SKR föreslås PO-pålägget vara oförändrat om 40,15%, till 2021. Nämndernas budgetramar justeras vid eventuell förändring. Besked om definitivt PO-pålägg kommer i mitten av december.

Internränta

Kommunen följer SKR:s rekommendationer för internränta vid beräkning av nämndernas kapitalkostnader. För år 2021 är den 1,25 %. För internt uthyrda fastigheter och taxefinansierade verksamheter görs ett tillägg med 0,5 %, totalt 1,75 % 2021. Nämndernas ramar, förutom taxefinansierade verksamheter och interntuthyrda fastigheter, justeras vid förändring av internräntan.

Kapitalkostnads kompensation

Nämndernas kapitalkostnader för anläggningar och IT-system inom skattefinansierad verksamhet kompenseras till verklig kostnad. Inventarier, fordon etc. kompenseras inte. Taxe- och uppdragsfinansierade verksamheter måste helt intäktsfinansiera sina kapitalkostnader.

Demografiska förändringar

Utbildningsnämnden, omsorgsnämnden och kommunstyrelsen budgetar justeras för volymförändringar efter kommunens befolkningsprognos inom förskoleverksamheten, fritidsverksamheten, grundskolan, gymnasieskolan, äldreomsorgen och måltidsverksamheten. För förskoleverksamheten och fritidsverksamhetens volymförändring tas även hänsyn till nyttjandegrad. Lokalkostnader ingår inte i beloppet utan ersätts som separata anslag i MRP, efter beredning enligt lokalbehovsprocessen. Avstämning av volymförändring görs för utbildningsnämnden i delårsbokslut eller i samband med bokslut.

Ekonomisk analys

Sammanfattning

Trollhättans Stad budgeterar ett resultat för 2021 på +15 mkr, vilket motsvarar 0,4 % av skatte-intäkter och utjämningsbidrag. I resultatet ingår exploateringsresultat om +18 mkr.

För 2021 och de kommande åren i finansplanen 2022– 2023 är osäkerheten om de ekonomiska planeringsförutsättningarna fortsatt stor. Budgetarbetet har i första hand inriktats mot 2021, medan finansplanens kommande år mer får ses som en framskrivning utifrån nu kända förutsättningar. Beräknad resultatnivå 2022– 2023 är -14 mkr respektive -28 mkr.

Nettoinvesteringarna budgeteras till 428 mkr 2021, varav 31 mkr är hänförligt exploateringsverksamhet och 155 mkr till Stridsbergsbron. Totalt under perioden 2021 - 2023 budgeteras investeringarna till 1 028 mkr, varav 120 mkr är hänförligt till exploateringsverksamhet och 326 mkr till Stridsbergsbron.

Det tillskott till kommuner och regioner som regeringen aviserade i vårändringsbudgeten för 2021, 12,5 mkr, har tillförts utjämningsbidraget och innebär för Trollhättan ytterligare 50 mkr i permanent höjning fr o m år 2021. I budgetpropositionen 2021 aviseras ett ytterligare tillskott om 10 mkr för år 2021 till utjämningsbidraget vilket betyder 40 mkr för Trollhättan. För år 2022 aviseras 5 mkr vilket betyder 19,8 mkr till Trollhättan,

För perioden 2021 – 2023 beräknas redovisad soliditet till 56 %, 55 % respektive 54 % och soliditeten inklusive hela pensionsåtagandet beräknas till 33 %, 34 % respektive 34 %.

Modell för finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning för Trollhättans Stad används en analysmodell som utgår från fyra viktiga finansiella aspekter. Avsikten är att utifrån dessa identifiera eventuella finansiella möjligheter och problem och därigenom klargöra om Trollhättans Stad har den goda ekonomiska hushållning som föreskrivs i kommunallagen.

Resultat: Vilken balans har funnits över intäkter och kostnader under året och över tiden?

Kapacitet: Vilken kapacitet har funnits att möta finansiella svårigheter på lång sikt?

Risk: Föreligger några risker som kan påverka resultat och kapacitet?

Kontroll: Vilken kontroll har funnits av den ekonomiska utvecklingen?

Resultat och kapacitet

Skatteintäkter och nettokostnader

Enligt budgetanvisningarna är de ekonomiska ramarna för 2021 beräknade utifrån befintlig budget 2020 uppräknad för pris- och löneökningar och med tillägg/avdrag för

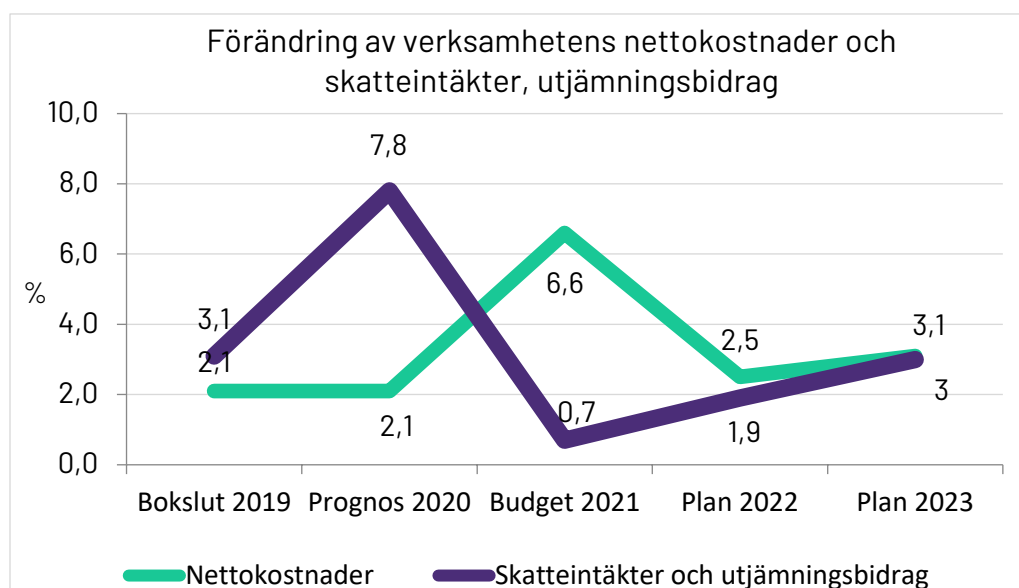
målgruppsförändringar. En ramminskning 2021 gentemot nämnderna med totalt -11 mkr (-0,3 %) har gjorts.

För 2021 innebär majoritetens budgetförslag en total ramändring om 76 mkr för nämnderna jämfört med 2020.

- Varav generell neddragning -11,2 mkr
- Varav målgruppsförändringar exkl. LSS, +0,5 mkr
- Varav enligt finansieringsprincipen, +0,2 mkr
- Varav övriga förändringar, +86,3 mkr

Skattesatsen år 2021 är oförändrat 22,36 kr/skr. Det innebär att år 2021 ökar skatteintäkter och utjämningsbidrag med 0,7 % och nettokostnaderna ökar med 6,6 % jämfört med prognosen för 2020.

Förändring verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter, utjämningsbidrag

Årets resultat

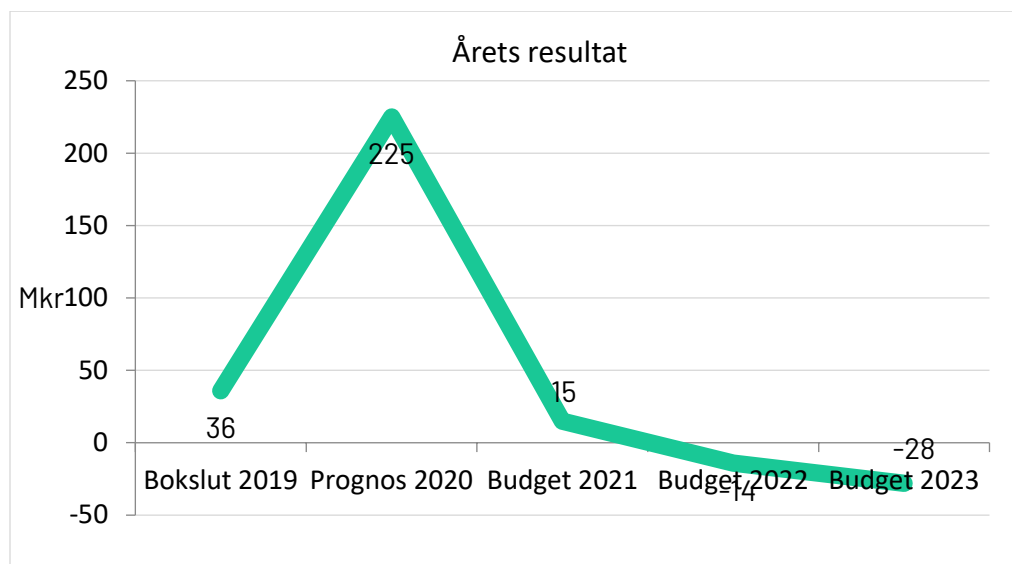
För 2021 budgeteras ett resultat om +15 mkr, inklusive exploateringsresultat om 18 mkr och för åren 2022–2023 -14 mkr respektive -28 mkr. Huvudinriktningen har varit 2021, medan de kommande åren inte har genomgått i detalj. För åren 2022–2023 har därför en översiktlig finansplan sammanställts med nu kända förutsättningar. Ny ställning till budgetramarna inför 2021 och senare prövas under kommande år.

Budgeterat årsresultat relaterat till skatteintäkter och utjämningsbidrag beräknas år 2021 till 0,4 %. Den angivna politiskt satta målnivån är 1,0 % vilket betraktas som en eftersträvningsvärd miniminivå. Det motsvarar ca 38 mkr för Trollhättan 2021. Under åren 2022 och 2023 budgeteras ett resultat på -0,4 % respektive -0,7 %.

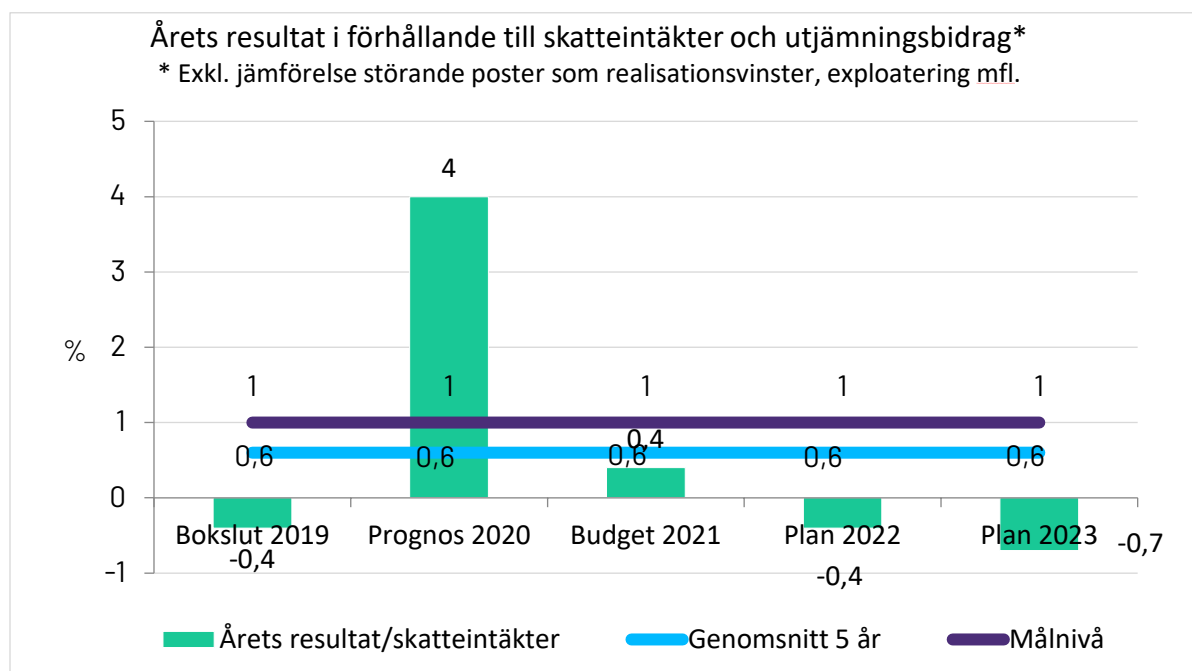
Ett resultat på cirka 2 % brukar betraktas som god ekonomisk hushållning. Då kan en normal investeringsnivå skattefinansieras över en längre tidsperiod. Perioden 2019 – 2023 beräknas

resultatet relaterat till skatteintäkter och utjämningsbidrag, exklusive jämförelsestörande poster, i genomsnitt till 0,6 %. Resultatet bör ses över en konjunkturcykel. I det redovisade resultatet 2021–2023 ligger reserveringar inom kommunstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter/särskilda åtgärder med 67 mkr/år.

I budgeten ingår kostnader och intäkter från tomtförsäljning vid markexploatering, vilket redovisas som jämförelsestörande post.

Resultat	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Årets resultat, mkr	+15	-14	-28
Jämförelsestörande post (exploateringsresultat)	-18	-24	-1
Årets resultat exkl. jämförelsestörande post, mkr	-3	-38	-29

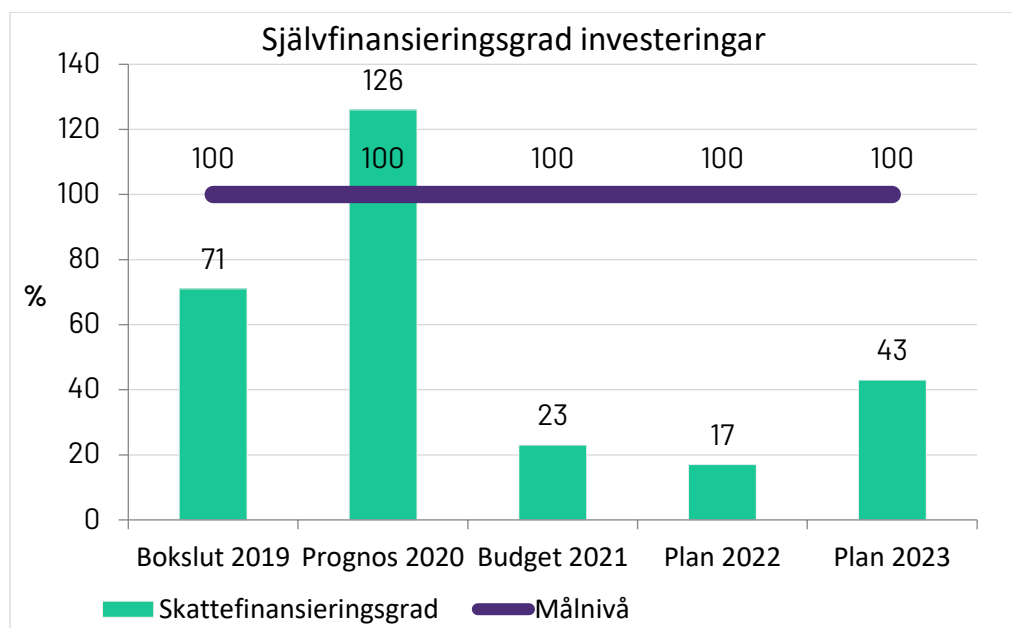
Budgeterade investeringar

Totalt under perioden 2021 - 2023 beräknas staden investera 1 028 mkr, varav exploateringsprojekt 120 mkr och Stridsbergsbron 326 mkr. För 2021 uppgår budgeterade investeringar till 428 mkr, varav exploateringsprojekt 31 mkr och Stridsbergsbron 155 mkr. För 2022 och 2023 uppgår investeringarna till 425 mkr (varav exploatering 49 mkr och Stridsbergsbron 156 mkr) respektive 175 mkr (varav exploatering 40 mkr och Stridsbergsbron 15 mkr).

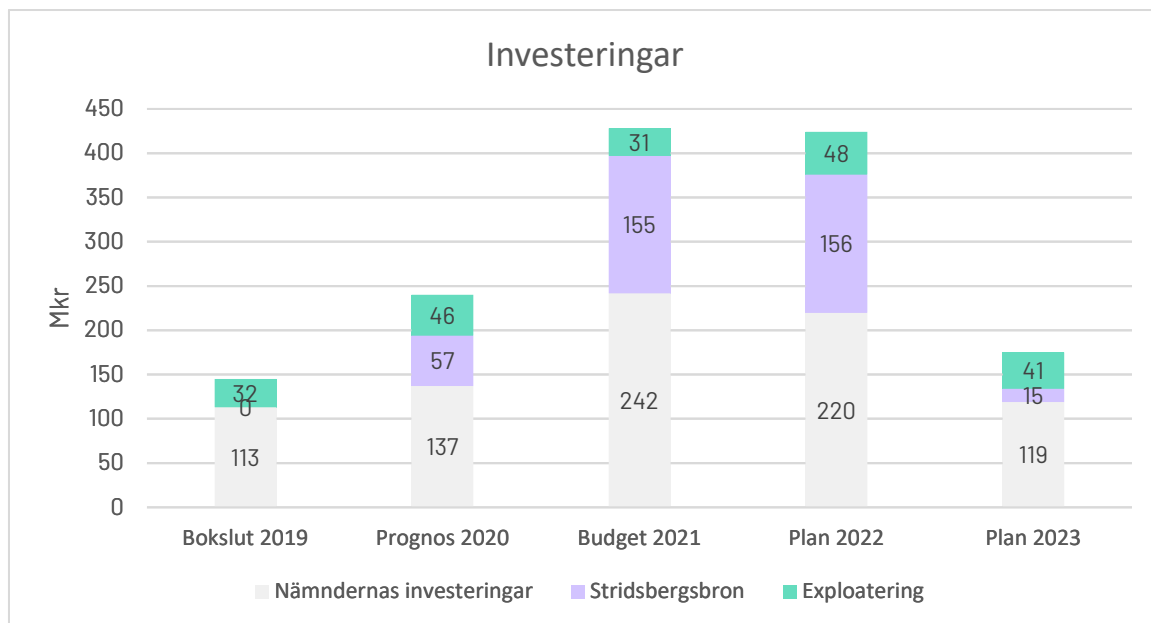
Gatuutbyggnaden i den nya stadsdelen Vårvik ingår med 227 mkr perioden 2021 - 2023, vilken finansieras genom att staden erhåller gatukostnadsersättning från Trollhättan Exploatering AB med motsvarande belopp.

Ökningen av investeringsvolymen beror på den nya Stridsbergsbron som är budgeterad med totalt 326 mkr och gatuutbyggnad Vårvik med 227 mkr.

Självfinansieringsgraden av investeringarna minskar under perioden 2021 – 2023 till i genomsnitt 28 %. Det betyder att finansieringen av investeringarna kommande tre år till ca 72 % måste ske genom ianspråktagande av likvida medel eller/och placeringsportföljen alternativt låna till en del av investeringarna.

Investeringar i verksamhetsfastigheter görs i helägda bolag. Det förklarar att investeringsvolymen är förhållandevis låg jämfört med många andra kommuner.

I MRP anges som mål att resultatet ska vara tillräckligt för att, tillsammans med avskrivningarna, långsiktigt finansiera investeringarna. Målet ska ses över en konjunkturcykel. Det innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar.

Finansiering av investeringar (mkr)	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Avskrivningar	84	86	104
Resultat exklusive realisationsvinster	15	-14	-28
Försäljning anläggningstillgångar			
Summa tillförda medel	99	72	76
./. Nettoinvesteringar	-428	-425	-176
Återstår efter nettoinv.	-329	-353	-100

Investeringarna kan inte finansieras med resultat, avskrivningar och försäljningar under perioden utan måste finansieras genom minskad likviditet och ianspråktagande av finansiella tillgångar alternativt upptagande av nya lån. Det beror på byggandet av Stridsbergsbron över Göta älv i anslutning till nya exploateringsområdet Vårvik som är en stor investering och en viktig förutsättning för att Trollhättan ska kunna fortsätta växa och nå befolkningsmålet.

Risk och kontroll

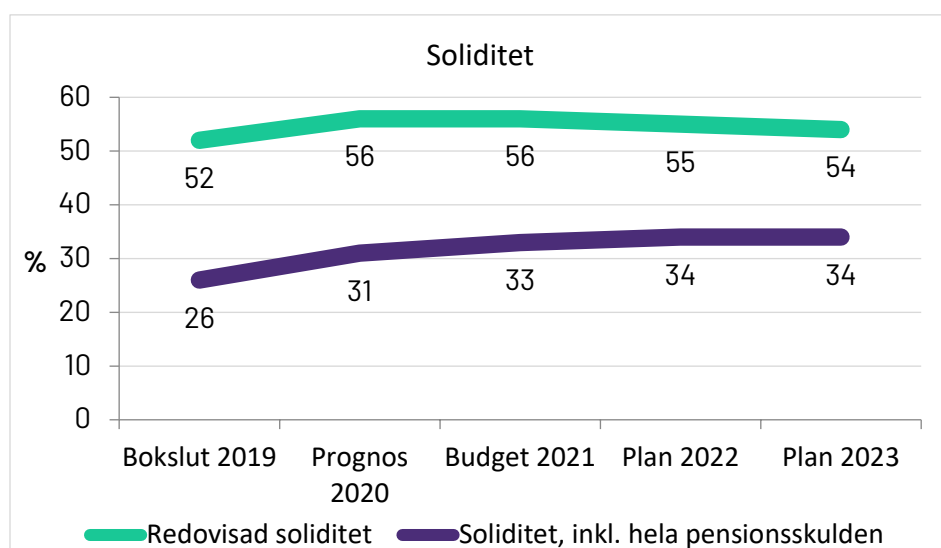
Soliditet

Soliditeten är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. För uppfyllande av god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning.

Soliditeten försämrats något under perioden från 56 % 2021, 55 % 2022 och 54 % 2023. Orsaken är hög investeringsnivå i kombination med låga resultatnivåer. Soliditeten inkl. samtliga pensionsförpliktelser ligger på 33 % 2021 och ökar något till 34 % år 2023.

En del av pensionsskulden, som avser intjänande före 1998, redovisas bland ansvarsförbindelserna ”inom linjen” i balansräkningen och uppgår till ca 0,9 mdkr 2021. Denna skuld sjunker nu successivt och beräknas uppgå till 0,8 mdkr 2023. Upparbetad pensionsskuld i balansräkningen uppgår till 0,4 mdkr vilket innebär en total pensionsskuld om ca 1,3 mdkr 2021.

Soliditetsmättet påverkas positivt av att verksamhetslokalerna är överförda till ett kommunalt bolag. Detta är viktigt att beakta vid jämförelser med andra kommuner.

Kommunalskatt

Utdebiteringen i Trollhättan har varit oförändrad sedan 1982, förutom skatteväxlingar med Regionen och den höjda utdebiteringen 2015 och 2020. För 2012 genomfördes en skatteväxling om 43 öre för ändrat huvudmannaskap för kollektivtrafiken. Trollhättans Stad sänkte utdebiteringen med 43 öre och Regionen gjorde motsvarande höjning. År 2015 höjdes den kommunala utdebiteringen med 60 öre/skr till 21,56 kr/skr. År 2020 höjdes den kommunala utdebiteringen med 0,80 kr till 22,36 kr/skr.

	2020		2021
	Trollhättan	Riket	Trollhättan
Kommunen	22:36	20:72	22:36
Regionen/Landstinget	11:48	11:56	
Totalt	33:84	32:28	

God ekonomisk hushållning utifrån finansiella mål

En samlad bedömning är att de finansiella målen inte nås fullt ut i MRP/Budget för perioden 2021 – 2023. Det budgeterade resultatmålet och målet om självfinansiering av investeringarna uppnås inte medan kapacitetsmålet om soliditetsutvecklingen uppnås. För att nå budgeterade resultat förutsätts att nämnderna uppnår budgetbalans 2021. Det finns budgeterade reserver på centrala anslag under kommunstyrelsen.

Avstämning finansiella mål enligt Mål- och resursplan (MRP)

Resultatmål

- Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till 1 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag*. **Med undantag för jämförelsestörande poster.*

Indikator: Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster/skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Kapacitetsmål

- Soliditeten med fullfondering av pensioner, ska öka eller hållas oförändrad.

Indikator: Soliditet enligt fullfonderingsmodellen.

Investeringsmål

- Nettoinvesteringarna ska finansieras med egna medel*. **Med undantag för exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt.*

Indikatorer: Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringarna.

Balanskravet

Balanskravet, ett lagstadgat krav enligt kommunallagen, innebär att kommunen ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, d v s resultatet måste vara större än noll. Ett negativt resultat måste regleras inom tre år.

Det är obligatoriskt att sammanställa en balanskravsutredning som definierar "Årets resultat efter balanskravsjusteringar" och i förekommande fall redovisar förändringar av Resultat-utjämningsreserven.

Budgeterad balanskravsutredning, mkr	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	+15
Samtliga realisationsvinster	0
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	+15
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	
Balanskravsresultat	+15

Enligt regler om kommunala resultatutjämningsreserver (RUR) finns möjlighet för kommuner att själva kunna utjämna intäkter över tid och därigenom kunna möta konjunkturvariationer. Hela eller delar av behållningen i RUR får räknas in budgeten för att täcka upp om de beräknade intäkterna är lägre än kostnaderna när de prognostiserade skatteintäkterna ökar svagt till följd av en svag samhällsekonomisk utveckling.

Enligt majoritetens förslag uppfylls balanskravet för år 2021 och inga medel behöver disponeras från resultatutjämningsreserven. Av ursprunglig reserv om 50 mkr återstår 23 mkr vid ingången av år 2020.

Avslutande kommentar

I grunden har Trollhättans Stad en sund ekonomi och har redovisat positiva resultat samtliga år sedan 1997, med undantag för 2018, och de övergripande ekonomiska målen har uppfyllts. Det genomsnittliga resultatet för senaste 5-årsperioden 2015 – 2019 har uppgått till 1,8 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Delårsrapporten per augusti 2020 visar på ett förväntat resultat om +243 mkr, vilket motsvarar 6,4 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Nämndernas löpande verksamhet beräknas ge ett budgetunderskott om +26 mkr medan centrala budgetanslag inklusive skatteintäkter och utjämningsbidrag beräknas redovisa överskott.

För år 2021 budgeteras årets resultat till +15 mkr, varav exploateringsresultat 18 mkr. För de kommande åren i finansplanen 2022–2023 är osäkerheten om de kommunalekonomiska planeringsförutsättningarna fortsatt stor utifrån rådande coronapandemi och det globala läget med instabilare och osäkrare internationella förhållanden. Budgetarbetet har därför i första hand inriktats mot 2021, medan finansplanens kommande år mer får ses som en framskrivning utifrån nu kända förutsättningar. Det som kan konstateras är att den budgeterade resultatnivån åren 2021 – 2023 är låg och når inte det finansiella målet. Åren 2022 och 2023 uppnås inte heller det lagstadgade balanskravet eftersom årets resultat budgeteras med minusresultat. För att uppnå det budgeterade resultat krävs fortsatt kostnadsanpassning av nämnderna. Till detta kommer en hög investeringsnivå som kommer att generera ökade kapitalkostnader framåt i tiden.

Det som sätter tryck på stadens ekonomi under många år framåt, utöver stora investeringsbehov och medföljande ökade kapitalkostnader, är den kraftiga demografiska utvecklingen vilket medför ökning av målgrupperna inom förskola, skola och äldreomsorg. Som det ser ut nu motsvarar inte ökningen av skatteintäkter och utjämningsbidrag dessa kostnadsökningar.

Totalt tillförs 76 mkr (2,0 %) år 2021 i anslag till nämnderna samt 67 mkr till olika centrala anslag under kommunstyrelsen. En generell besparingen på 11 mkr (0,3 %) är utlagd i nämndernas budgetramar 2021. År 2022 tillförs till nämndernas budgetramar ytterligare 9 mkr till 85 mkr jämfört med år 2020 och år 2023 tillförs ytterligare 35 mkr till 120 mkr jämfört med år 2020. År 2022 – 2023 ligger nivån om 67 mkr per år kvar på centrala anslag till kommunstyrelsens förfogande.

På lång sikt är den ekonomiska utvecklingen inte hållbar om fortsatt god ekonomisk hushållning ska kunna upprätthållas. Intäkterna måste öka eller kostnaderna minska alternativt en kombination.

Nämnder ➤

Kommunfullmäktige

Mkr Netto	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Driftbudget	3	2	2	2	2

Kommunstyrelsen

Nämndens ansvarsområde

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning samt ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.

Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrning för den kommunala verksamheten och utövar uppsikt över övriga nämnder, fattar beslut om samordning och gränsdragning mellan nämnderna. Kommunstyrelsen är nämnd för kommunstyrelsens förvaltning och serviceförvaltning.

Mkr Netto	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Driftbudget	712	751	754	749	780
Investeringsbudget	33	145	213	193	100

Ramförändringar

- Nämndens andel av den generella neddragningen uppgår till -2,5 mkr från och med år 2021.
- Övergång till leasing av datorer 35 tkr från och med år 2021.
- Kontaktcenter övergång till finansiering från förvaltningarna, -4,3 mkr år 2021, -7,5 mkr från och med år 2022.
- Kontaktcenter överföring från förvaltningarna, 1,7 mkr år 2021, 6,3 mkr från och med år 2022.
- Målgruppsförändring gymnasieskola, 5,2 mkr år 2021, 4,9 mkr år 2022 och 9 mkr år 2023.
- Hyreshöjning MÅG ombyggnation, 2,2 mkr år 2021, 2,8 mkr år 2022 och 2,8 mkr år 2023.
- Tillskott vuxenutbildningen, 2,6 mkr år 2021.
- Tillskott gymnasiet, 9,0 mkr från och med år 2021.
- Målgruppsförändring förskola för den del som avser måltid och lokalvård är -2,1 mkr år

2021, -0,6 mkr år 2022 och 0,3 mkr år 2023.

- Målgruppsförändring grundskola (inklusive fritidshem) för den del som avser måltid och lokalvård är -1,5 mkr år 2021, -0,5 mkr år 2022 och 0,5 mkr år 2023.
- Hjulksvarn, flytt av hus på camping mm, -1,1 mkr år 2021, -1,7 mkr år 2022.
- Hyresbortfall då Försäkringskassan flyttar ut ur stadshuset 1,2 mkr från och med år 2021.
- Justering mellan Utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen avseende interkommunal ersättning (måltid och lokalvård) utifrån tidigare organisationsförändring och budgetreglering -3,1 mkr från och med år 2021.
- Justering mellan Utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen avseende pedagogiska måltider utifrån tidigare organisationsförändring och budgetreglering -3,1 mkr från och med år 2021.
- Drift av hamnen, 400 tkr från och med 2021.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2020	751
Omdisponeringar	3
Kapitalkostnader (avskrivning och ränta för investeringar)	-1
Pris- och lönekomensation	13
Målgruppsförändring serviceförvaltningen	-4
Målgruppsförändring gymnasieskola	5
Lokalhyra	2
Exploatering	-18
Övrigt enligt ramförändringslistan	4
Generell neddragning	-2
Budget 2021	754

Volymförändringar

Antal elever	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Förskoleklass		632	609	638	646
År 1-3		1 890	1 834	1 814	1 849
År 4-6		1 737	1 748	1 713	1 689
År 7-9		1 775	1 717	1 701	1 721
Summa antal elever	6 198*	6 024	5 908	5 866	5 905

*I bokslut 2019 finns inte antal elever uppdelat per ålderskategori. I antal elever ingår ej elever avseende friskolor, interkommunala, asylsökande och elever med tillfälligt personnummer. Det bör poängteras att prognosen avseende antalet friskoleelever är mycket osäker vid tidpunkten för denna rapport.

Målgruppsersättning avseende måltid och lokalvård per elev F-klass är 211 kr, år 1-3 är 6 688 kr, år 4-6 är 9 458 kr, år 7-9 är 12 324 kr.

Antal barn	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Förskola 1-5 år	2 597	2 621	2 487	2 451	2 468
Fritidshem 6-9 år	1 910	1 945	1 906	1 933	1 962
Fritidshem 10-12 år	490	490	426	432	439

I antal barn ingår ej barn avseende friskolor, interkommunala, asylsökande och barn med tillfälligt personnummer. Det bör poängteras att prognosen avseende antalet friskoleelever är mycket osäker vid tidpunkten för denna rapport.

Inskrivningsprocenten för barn 1-5 år har uppskattats till 87% för barn 6-9 år 78% och barn 10-12 år 25 % för åren 2021-2023.

Målgruppsersättning avseende måltid och lokalvård är för år 1-5 år 15 997 kr, år 6-9 är 5 992 kr och år 10-12 är 3 762 kr.

Utbildningsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Utbildningsnämnden ansvarar för det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar, vad avser förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola och grundsärskola och i övrigt de uppgifter inom det offentliga skolväsendet som enligt relevanta förordningar och skollag kommunen ansvarar för. Nämnden ansvarar också för tillstånd för bedrivande av fristående förskolor, beslut om rätt till bidrag för enskild pedagogisk omsorg samt har tillsynsansvar för dessa verksamheter.

Mkr Netto	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Driftbudget	1 055	1 086	1 124	1 126	1 141
Investeringsbudget	4	41	5	5	8

Ramförändringar

- Nämndens andel av den generella neddragningen -3,4 mkr från och med år 2021.
- Nämndens förfogande/likvärdig skola 14 mkr från och med år 2021.
- Enligt finansieringsprincipen, 60 tkr från och med år 2021.
- Målgruppsförändringar grundskolan -4,1 mkr år 2021, 0 mkr år 2022 och 5,9 mkr år 2023.
- Målgruppsförändringar förskola -5,0 mkr år 2021, -8,2 mkr år 2022 och -6,7 mkr år 2023.
- Lokalbehov förskolan på grund av målgruppsökning och nya lokaler, 2,9 mkr år 2021, 4,9 mkr år 2022 och 12,9 mkr år 2023.
- Sylteskolan, nya lokaler 8,0 mkr 2021, 8,0 mkr 2022 och 8,0 mkr 2023.
- Övergång till leasing av datorer 0,5 mkr från och med år 2021.
- Ramöverföring för kontaktcenter, -0,3 mkr år 2021, -1,0 mkr från och med år 2022.
- Justering mellan Utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen avseende interkommunalersättningen (måltid och städ) utifrån tidigare organisationsförändring och budgetreglering, 3,1 mkr från och med 2021.
- Justering mellan Utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen avseende pedagogiska måltider utifrån tidigare organisationsförändring och budgetreglering, 3,1 mkr från och med 2021.
- Budgetväxling från investering till drift 0,4 mkr 2021, 0,3 mkr 2022 och 0,1 mkr 2023. Investeringsramen minskar med -0,4 mkr från och med år 2021 inom förskola.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2020	1 086
Omdisponeringar	-1
Pris- och lönekomensation	19
Målgruppsförändring	-6
Lokalhyra	8
Övrigt enligt ramförändringslistan	21
Generell neddragning	-3
Budget 2021	1 124

Volymförändringar

Antal elever	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Förskoleklass	719	739	724	758	768
År 1-3	2 180	2 207	2 196	2 202	2 238
År 4-6	2 146	2 200	2 190	2 216	2 243
År 7-9	2 236	2 209	2 202	2 210	2 237
Summa antal elever	7 281	7 355	7 311	7 386	7 486

Målgruppsersättningen per elev är för F-klass 28 252 kr, år 1-3 44 003 kr, år 4-6 51 228 kr och år 7-9 58 616 kr.

Antal barn	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Förskola 1-5 år	3 149	3 125	3 070	3 034	3 051
Fritidshem 6-9 år	2 279	2 309	2 277	2 309	2 345
Fritidshem 10-12 år	595	640	547	554	561

Inskrivningsprocenten för barn 1-5 år har uppskattats till 87,0 %, för barn 6-9 år 78,0 % och barn 10-12 år 25,0 % för åren 2021-2023. Målgruppsersättning för barn 1-5 år 90 441 kr, 6-9 år 28 231 kr och 10-12 år 14 259 kr.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamheten inom kommunen som omfattar kommunens folkbibliotek, N3 med kommunens kulturskola, Kronans kulturhus och fritidsgårdsverksamheten samt det rörliga friluftslivet och idrotts- och fritidsanläggningarna. Nämnden är vidare ansvarig för den allmänkulturella verksamheten, arrangemang, Konsthall med kommunens konstsamling, samt bidrag till föreningar, organisationer och studieförbund, med undantag av de bidrag som tillagts annan nämnd. Kultur- och fritidsnämnden ska även med uppmärksamhet följa utvecklingen inom ansvarsområdet och ta initiativ samt lämna förslag till åtgärder.

Mkr Netto	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Driftbudget	163	162	162	162	162
Investeringsbudget	16	16	29	26	17

Ramförändringar

- Nämndens andel av den generella neddragningen -0,5 mkr från och med år 2021.
- Fritidsbanken 0,6 mkr från och med år 2021.
- Ny fritidsgård och bibliotek på Sylte, 0,6 mkr år 2021, 1,1 mkr år 2022 och 1,1 mkr år 2023.
- Övergång till leasing av datorer, 44 tkr från och med år 2021.
- Ramöverföring för kontaktcenter, -0,1 mkr år 2021, -0,5 mkr från och med år 2022.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2020	162
Omdisponeringar	-3
Pris- och lönekomensation	2
Lokalhyra	1
Generell neddragning	-1
Budget 2021	162

Omsorgsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Nämnden ansvarar för stöd till äldre och personer med funktionsnedsättningar eller andra svårigheter i den dagliga livsföringen, förebyggande och uppsökande verksamhet riktade till äldre samt personer med funktionsnedsättningar. I omsorgsnämndens ansvar ingår också den kommunala hälso- och sjukvården. Vidare ansvarar nämnden för bostadsanpassning, och hjälpmedel inom särskild boende och biståndsbedömd verksamhet, färdtjänst och riksfärdtjänst samt stöd till anhöriga.

Mkr Netto	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Driftbudget	1 088	1 083	1 122	1 127	1 139
Investeringsbudget	13	17	16	8	6

Ramförändringar

- Nämndens andel av den generella neddragningen -3,4 mkr från och med år 2021.
- Ramöverföring kontaktcenter, -0,4 mkr 2021, -1,5 mkr 2022, -1,5 mkr 2023.
- Övergång till leasing av datorer 0,3 mkr från och med år 2021.
- Korrigering av målgrupp 2017-2019 på grund av fler äldre än tidigare beräkning 2,3 mkr år 2021, 3,3 mkr år 2022 och 3,6 mkr år 2023.
- Nya målgruppsbehov baserat på demografisk utveckling, 2,8 mkr år 2021, 7,7 mkr år 2022 och 16,6 mkr år 2023.
- Hagtorsstigen 51, 45 platser, lokalhyra 2,3 mkr från och med år 2021.
- Källtorpsgården tillagningskök, lokalhyra 0,4 mkr 2022, 0,7 mkr 2023.
- Budgetkompensation LSS-verksamhet, 18 mkr från och med 2021.
- Humlevägen 34-38 14 platser, lokalhyra 0,4 mkr från och med år 2021.
- Humlevägen 34-38 14 platser, övrigt 5,8 mkr från och med år 2021.
- Stavregården 8+8 platser Hus B-C, 0,2 mkr 2022, 0,5 mkr från och med 2023.
- Alingsåker, etapp 2, lokalhyra, 2 mkr från och med 2023.
- Kvarteret Vitvingen hyra 10 platser, lokalhyra 1,9 mkr från och med år 2021.
- Avgående kostnad vid flytt från Slättbergsvägen 222, -1,9 mkr från och med år 2021.
- Slättbergsvägen flytt 9 platser, lokalhyra 0,2 mkr från och med år 2021.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2020	1 083
Pris- och lönekomensation	10
Målgruppsförändring	5
Lokalhyra	3
Övrigt enligt ramförändringslistan	24
Generell neddragning	-3
Budget 2021	1 122

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Nämndens ansvarsområde

Arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar för den del av socialtjänsten som avser Individ och familjeomsorg och innefattar bistånd för att uppnå skälig levnadsnivå, så kallat försörjningsstöd, skydd och stöd till barn och unga, hjälp och vård till personer med beroendeproblematik, familjerådgivning, anhörigstöd och stöd till brottsoffer. Vidare ansvarar nämnden för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, arbetsmarknadsåtgärder, konsumentrådgivning och aktivitetsansvar för ungdomar mellan 18–20 år. Därutöver hanterar förvaltningen prövning av serveringstillstånd, tillstånd för försäljning av receptfria läkemedel, tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt spel vid rörelser med serveringstillstånd.

Förvaltningens organisation består av tre verksamhetsområden och ett centralt verksamhetsstöd som stöttar hela förvaltningen i olika delar.

Område Familjestöd som ansvarar för att säkerställa barn och unga inte far illa och får skydd och stöd från samhället utifrån Socialtjänstlagen, samt Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Familjestöd utreder och hjälper också personer som blivit utsatta för våld i nära relation.

Område Vuxen- och boendestöd som tillhandahåller sociala insatser till vuxna från 18 år genom att ge psykosocialt stöd och vägledning utifrån Socialtjänstlagen, samt hantera tvångslagstiftning utifrån Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM, och Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Även Tillståndsarbetet är förlagd till Beroendestöd. Sedan 2020 tillhör också Budget- skuld- och konsumentrådgivningen området.

Område Arbetsmarknads- och socialt stöd arbetar med att bistå klienter med att närma sig egen försörjning och ett självständigt liv. Området har ansvar för att utreda rätten till ekonomiskt bistånd utifrån Socialtjänstlagen och ansvarar för det kommunala mottagandet av nyanlända. Verksamheten hanterar stadens arbetsmarknadsinsatser, innefattande det kommunala aktivitetsansvaret.

Mkr Netto	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Driftbudget	342	343	364	363	363
Investeringsbudget	0	0	0	0	0

Ramförändringar

- Nämndens andel av den generella neddragningen uppgår till -1,1 mkr från och med år 2021.
- Nämndens förfogande/förebyggande insatser 16,0 mkr från och med år 2021.
- Ramöverföring kontaktcenter, -0,6 mkr 2021, -2,1 mkr 2022, -2,1 mkr 2023.
- Enligt finansieringsprincipen, 0,2 mkr 2021, 0,2 mkr 2022, 0,3 mkr 2023.
- Förstärkning utredningsgruppen, 4,1 mkr från och med 2021.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2020	343
Pris- och lönekomensation	3
Övrigt enligt ramförändringslistan	20
Generell neddragning	-1
Budget 2021	364

Samhällsbyggnadsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden är fysisk planering, bygglov, strandskydd, väghållnings- och parkverksamhet, trafiksäkerhet, fastighetsbildning, mätning, kartförsörjning samt namn- och adressättning. Nämnden ansvarar också för miljöövervakning samt för kommunens uppgifter inom miljöbalkens, livsmedelslagstiftningens, foderlagstiftningens, strål-skyddslagstiftningens och tobakslagstiftningens områden.

Mkr Netto	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Driftbudget	114	117	122	122	123
Investeringsbudget	79	123	212	225	75

Ramförändringar

- Nämndens andel av den generella neddragningen -0,4 mkr från och med år 2021.
- Ramöverföring kontaktcenter -0,3 mkr 2021, -1,2 mkr 2022, -1,2 mkr 2023.
- Förstärkning naturvårdslag, 2,5 mkr från och med år 2021.
- Beläggingsunderhåll, kompensation för ökade ytor och prisförändring 1,0 mkr år 2021, 1,5 mkr år 2022 och 1,8 mkr år 2023.
- Ökade ytor väghållning 0,3 mkr år 2021, 0,9 mkr år 2022 och 0,9 mkr år 2023.
- Ökade ytor park 0,4 mkr år 2021, 0,8 mkr år 2022 och 0,8 mkr år 2023.
- Övergång till leasing av datorer 27 tkr från och med år 2021.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2020	117
Omdisponeringar	-1
Kapitalkostnader (avskrivning och ränta för investeringar)	1
Pris- och lönekomensation	1
Ökade ytor	2
Budget 2021	122

Överförmyndarnämnden

Nämndens ansvarsområde

Överförmyndarnämnden fullgör överförmyndarens uppgifter enligt föräldrabalken och lag om god man för ensamkommande barn samt vad som i övrigt överförmyndare eller överförmyndarnämnden ansvarar för enligt annan lag eller författning. Till nämndens uppgifter hör bl a att besluta om förordnande och uppsägning av vissa gode män och förvaltare, utöva tillsyn över förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet samt att se till att verksamheten bedrivs med ändamålsenlig inriktning med hänsyn till gällande rätt och berörda intressenter.

Mkr Netto	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Driftbudget	2	2	2	2	2

Ramförändringar

- Nämndens andel av den generella neddragningen -7 tkr från och med år 2021.

Valnämnden

Nämndens ansvarsområde

Valnämnden är lokal valmyndighet i Trollhättans kommun. Nämnden ska fullgöra uppgifter enligt vallagen och annan lagstiftning rörande allmänna val och folkomröstningar. Nämnden ansvarar för den lokala organisationen vid genomförande av allmänna val, val till Europaparlamentet och folkomröstningar. Nämnden ansvarar för översynen av kommunens indelning i valdistrikt och bereder ärenden om fullmäktiges förslag till ändringar i valdistriktsindelningen.

Mkr Netto	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Driftbudget	1	0	0	1	1

Ramförändringar

- Allmänna val, 1,2 mkr år 2022 och 2023.

Kommunrevisionen

Mkr Netto	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Driftbudget	2	2	2	2	2

Ekonomiska rapporter ►

Resultatbudget

Mkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamhetens intäkter	768					
Verksamhetens kostnader	-4 230	-3 663	-3 531	-3 763	-3 856	-3 961
Avskrivningar	-72	-74	-78	-84	-86	-104
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-3 535	-3 737	-3 609	-3 847	-3 941	-4 065
Skatteintäkter	2 698	2 852	2 814	2 847	2 947	3 063
Generella statsbidrag o utjämning	791	841	947	941	911	912
VERKSAMHETENS RESULTAT	-46	-43	151	-59	-83	-90
Finansiella intäkter	92	71	80	78	74	72
Finansiella kostnader	-10	-10	-6	-4	-5	-10
RESULTAT EFTER FINANS. POSTER	36	19	225	15	-14	-28
Extra ordinära poster						
ÅRETS RESULTAT	36	19	225	15	-14	-28
*Inklusive exploateringsresultat						
varav exploateringsresultat	-20	-1	-7	-18	-24	-1
varav orealiserade vinster i värdepapper	-6					
ÅRETS RESULTAT exkl expl. resultat	10	18	218	-3	-38	-29

Kassaflödesbudget

Mkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat	36	19	225	15	-14	-28
Just ej likviditetspåverkande poster	95	105	70	106	120	128
Utbetalning av avsättning ej pension	0	-11	-11	0	0	0
Förändring av kortfr fordr/skulder/lager	148	-80	-211	97	-117	-192
Kassaflöde från löpande verksamhet	279	33	73	217	-11	-93
INVESTERINGAR						
Investeringar i materialla anläggningstillg	-155	-284	-240	-428	-425	-176
Övriga investeringsink/inv bidrag matriella anl.tillg	10	61	0	-2	-2	-2
Försäljning av matriella anläggningstillg	11		35			
Gatukostnadsersättning			26	104	101	23
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-134	-223	-179	-326	-326	-155
FINANSIERING						
Nyupptagna lån	300			0	0	0
Amortering skulder						
Förändr långfr fordringar	85	-5	-491	45	231	268
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	385	-5	-491	45	231	268
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	530	-195	-597	-64	-106	20
Likvida medel vid årets början	225	755	755	176	112	7
Likvida medel vid årets slut	755	560	176	112	7	27

Balansbudget

Mkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Imateriella anläggningstillgångar						
Materiella anläggningstillgångar		1 375	1 330	1 674	2 013	2 086
Mark, byggnader och tekniska anlägg	1 007					
Maskiner och inventarier	151					
Finansiella anläggningstillgångar	1 436	1 685	1 927	1 882	1 651	1 383
Summa anläggningstillgångar	2 594	3 060	3 257	3 556	3 664	3 469
Omsättningstillgångar						
Förråd, exploateringsprojekt m m	15	17	17	17	16	16
Fordringar	290	382	347	280	280	280
Kortfristiga placeringar	222	220	273	138	156	325
Kassa och bank	755	22	176	113	7	27
Summa omsättningstillgångar	1 281	641	814	548	459	648
SUMMA TILLGÅNGAR	3 875	3 702	4 071	4 103	4 123	4 117
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Ingående eget kapital	1 986	1 971	2 022	2 265	2 280	2 266
<i>Därav avsatt till resultatutjämningsreserv</i>	23					
Årets resultat	36	19	243	15	-14	-28
Eget kapital	2 022	1 990	2 265	2 280	2 266	2 238
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner	338	369	365	387	421	446
Andra avsättningar	33	22	33	33	33	33
Summa avsättningar	371	390	398	419	454	478
Skulder						
Långfristiga skulder	399	459	425	527	626	647
Kortfristiga skulder	1 083	862	983	877	777	754
Summa skulder	1 482	1 321	1 408	1 404	1 403	1 401
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	3 875	3 702	4 071	4 103	4 123	4 117
Panter och ansvarsförbindelser						
Panter och därmed jämförliga säkerheter						
Ansvarsförbindelser						
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	1 026	985	987	935	881	843
Övriga ansvarsförbindelser	8 056					

Driftbudget per nämnd

Mkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommunfullmäktige	3	2	2	2	2
Kommunstyrelsen	712	751	754	749	780
Utbildningsnämnden	1 055	1 086	1 124	1 126	1 141
Kultur- och fritidsnämnden	163	162	162	162	162
Omsorgsnämnden	1 088	1 083	1 122	1 127	1 139
Arbetsmarknads- och socialnämnden	342	343	364	363	363
Samhällsbyggnadsnämnden	114	117	122	122	123
Valnämnd, överförmyndarnämnd kommunens revisorer	5	4	4	5	5
Ofördelad löne- och priskompensation				85	173
Summa nämnder	3 481	3 549	3 654	3 742	3 888
Särskilda åtgärder KS/oförutsett		93	68	68	68
Övrigt finansförvaltningen	-18	20	41	46	6
TOTAL VERKSAMHET	3 463	3 663	3 763	3 856	3 961

Investeringsbudget per nämnd

Mkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	S:a 21-23
Kommunstyrelsen	21	48	182	144	59	385
Utbildningsnämnden	4	41	5	5	8	17
Kultur- och fritidsnämnden	16	16	29	26	17	71
Omsorgsnämnden	13	17	16	8	6	30
Arbetsmarknads- och socialnämnden	0	0	0	0	0	0
Samhällsbyggnads- nämnden	79	123	212	225	75	511
Summa nämnder	133	245	444	408	164	1 016
Ombudg/tidsförskjutning	0	-57	-47	-32	-29	-108
Exploateringsprojekt	12	97	31	49	40	120
Summa	145	284	428	425	175	1 028

KS anslag för oförutsett/särskilda åtgärder

Tkr	Återstod i boksl 2019	Budget 2020	Progn återstår augrapp	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Projekt	598	3 450	0	5 950	5 950	5 950
Omställningskostnad Landbogården				7 000	7 000	7 000
Tillväxt och utveckling	2 653	5 250	0	5 250	5 250	5 250
KS oförutsedda utgifter	1 300	1 300	0	1 300	1 300	1 300
Jobb till unga	3 400	4 000	0	4 000	4 000	4 000
Anslag till social investeringsfond	994	3 000	0	3 000	3 000	3 000
Social hållbarhet	208	3 000	0	3 000	3 000	3 000
Övergripande IT	585	2 000	0	2 000	2 000	2 000
Utvecklingsmedel		5 000	0	3 000	3 000	3 000
Kompetensutveckling personal		5 000	0	5 000	5 000	5 000
Reserv	3 896	51 800	41 500	23 200	23 200	23 200
Ombudgeteringar	700	700	0	700	700	700
Reserv målgruppsökningar	0	8 500	8 500	4 000	4 000	4 000
Matematiksatsning Intize	0	350	0	350	350	350
Summa	14 334	93 350	50 000	67 750	67 750	67 750

Anm: Disposition av anslagen beslutas av Kommunstyrelsen förutom anslaget för övergripande IT och Jobb till unga vilka är delegerade till KS ordförande. Beloppen är upptagna i löpande priser.

Projekt

Avser bidrag till Film i Väst för fortsatt uppbyggnad och förstärkning av infrastrukturen för filmproduktion i Trollhättan samt varumärke Trollhättan.

Tillväxt och utveckling

Medel för tillväxt och utveckling är en reserv som i första hand användas för åtgärder som främjar en långsiktigt positiv tillväxt för Trollhättan.

KS oförutsedda utgifter

Reserv att disponera för oförutsedda mindre tilläggsanslag.

Jobb till unga

Kommunstyrelsen har 2012-01-05 antagit Strategi för ökad samhällsgemenskap. Ordförande bemyndigades att, efter samråd med presidiet, besluta att ianspråkta medel inom ramen för anslaget. Det kan även användas för fler feriearbeten.

Anslag för social investeringsfond

Syftet med "social investeringsfond" är att genom förebyggande arbete tidigt bryta en negativ händelseutveckling för unga Trollhättebor. Anslaget ska ge möjlighet till särskilda satsningar som genom kommande positiva sociala och ekonomiska effekter genom lägre verksamhetskostnader och ökad sysselsättning beräknas vara lönsamma. Som underlag för KS beslut ska finnas konsekvensbeskrivning och ekonomisk kalkyl enligt 2013-05-15 fastställda riktlinjer.

Anslag social hållbarhet

Syftet med anslaget är att på olika sätt stödja utvecklingsarbete inom den sociala hållbarheten bland annat inom områden där urbana utvecklingsmedel tidigare funnits att tillgå.

Förvaltningsövergripande IT

Anslaget är under beredning och fördelas per projekt i KS budget. Det fylls på varje år med medel för nya projekt. Avräkning i nämndernas ramar för rationaliseringseffekter sker när det gäller mindre projekt genom det rationaliseringsavdrag som finns i den generella ramuppräknings.

Utvecklingsmedel

Avser medel att söka för att möjliggöra mer långsiktiga effektiviseringar ute i verksamheterna.

Kompetensutveckling personal

Avser medel att söka för att stärka kompetensutvecklingen bland personalen, med särskilt fokus på eftersatta grupper.

Ombudgetering

Anslaget är en reserv för att vid bokslutsberedningen kunna anslagstäcka eventuella "försenade" engångsanslag från 2020 till 2021 inom oförändrad total budget.

Reserv för målgruppsökningar

Målgruppsberäkningar i ramarna grundas på befolkningsprognosen i april 2020. Anslaget är en reserv inriktad på förskole- och utbildningsverksamheterna om målgruppsökningarna skulle bli större än förutsatt i ram.

Matematiksatsning Intize

Avtalet med Intize finns från 2019-2021.

Exploateringsbudget

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningsställa råmark för bostads- och industriändamål. I de fall avsikten är att sälja en färdig exploateringsfastighet skall den klassificeras och värderas som omsättningstillgång. Gator, parkmark med mera som kommer att finnas kvar i kommunens ägo och betjänar exploateringsområdena redovisas som anläggningstillgångar och ska ingå i kommunens investeringsredovisning.

Vid försäljningstillfället redovisas exploateringsresultatet i kommunens resultaträkning som mellanskillnad mellan försäljningspriset och det bokförda värdet på omsättningstillgången (råmark och andra eventuellt andra kostnader). Normalt uppstår en positiv resultateffekt (exploateringsresultat) i resultatbudgeten. Exploateringsresultatet används för att finansiera de anläggningstillgångar som exploateringen medför.

I tabellen nedan framgår kalkylerade anläggningstillgångar, upptagna i investeringsplanen, för perioden (generalplanekostnader ingår inte):

Område, mkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Summa 2021–2023
Övrig exploatering	4,9	4,6	2,0	11,5
Halltorp	1,8	8,8	6,9	17,5
Galaxen	0,5			0,5
Lärketorpet norra delen	11,0	0,2	1,4	12,6
Strömsvik Stennäset	0,8	3,0	2,0	5,8
Sjölanda	1,0			1,0
Överby norra	0,3	15,1	11,0	26,4
Alingsåker vht-område	1,3	16,8	16,7	34,8
Propellern, Stallbacka	9,5		0,5	10,0
Totalt investeringar	31,1	48,5	40,5	120,0

Investeringarna i Alingsåker 1, Alingsåker 2, Sjölanda, Hälltorp norra och Nysätersvägen (Övrig exploatering) avser sista åtgärder på gator. På Överby fortsätter utbyggnaden av gatunätet för etapp 4.

Den sammanlagda försäljningsinkomsten i exploateringsbudgeten uppgår till 54 mkr och det bokförda värdet på dessa tomter beräknas uppgå till 11 mkr, varvid ett positivt exploateringsresultat redovisas med 43 mkr för 2021–2023. Flertalet projekt fortsätter efter planperioden. Exploateringsresultatet används för att finansiera de anläggningstillgångar som exploateringen medför.

Kommunen befinner sig i ett expansivt skede och under senare år har exploateringsverksamheten varit omfattande. I projekten Lärketorpet Norra och Halltorp färdigställs ett antal

småhustomter och lägenheter. I projekt Strömsvik/Stennäset och Galaxen planeras för gruppbyggda bostäder och flerfamiljshus. I Alingsåker vht-område och Propellern planeras områden för industrimark.

Utbyggnaden av den nya stadsdelen Vårvik sker i ett helägt dotterbolag till Trollhättan Stadshus AB, Trollhättan Exploatering AB. Bolaget förvärvar all kvartersmark, genomför exploateringen och säljer byggrätter. Staden investerar i utbyggnad av gator, vägar och parker och ersätts av bolaget via gatukostnadsersättning.

Planerade exploateringsprojekt:

Lärketorpet Norra Delen Antal: • Tomter: 37 • Lägenheter: 60–70	Alingsåker vht-område Antal • Ha industrimark: 9,3
Halltorp Antal • Tomter: 35 • Lägenheter: 80	Strömsvik/Stennäset Antal: • Tomter: - • Lägenheter: 50
Propellern Antal • Ha industrimark: 10	Överby norra Antal • Säljbar yta: Okänt

Ramförändringar 2021 - 2023

Förändringar mot årsbudget 2020 tkr	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Anmärkningar
Kommunfullmäktige	0	0	0	
Generell neddragning				
Kommunstyrelsen	5 576	6 526	14 226	
Generell neddragning	-2 452	-2 452	-2 452	
Övriga ramförändringar	-465	3 135	3 135	
Kontaktcenter	-4 300	-7 500	-7 500	Övergång till finansiering inom ram från förvaltningarna.
Ramöverföring från förvaltningarna Kontaktcenter	1 700	6 300	6 300	Överföring av ram från förvaltningarna enligt beslut.
Ramjustering kontaktcenter	1 000	2 900	2 900	Omfördelning från serviceförvaltningen befintliga serviceytor.
Ramjustering kontaktcenter	200	500	500	Omfördelning från serviceförvaltningen.
Ungdomsmottagningen	900	900	900	Samverkansavtal totalt 1,2 mkr 0,3 mkr omdisponeras inom KS.
Leasing av datorer	35	35	35	Succesiv återföring av tidigare avdragspost vid övergång till leasing av datorer.
Frivilliga skolformer	19 000	16 650	20 750	
Målgruppsförändring gymnasieskolan	5 200	4 900	9 000	61 % av målgruppsutvecklingen i Thn/Vbg.
Hyreshöjning MÅG ombyggnation	2 200	2 750	2 750	
Tillskott Vuxenutbildningen	2 600	0	0	Tillskott för vuxenutbildningen år 2021.
Extra tillskott gymnasiet	9 000	9 000	9 000	Enligt beslut ägarsamrådet 27/5-2020.
Serviceförvaltningen	-10 507	-10 807	-7 207	
Målgruppsförändring förskola	-2 100	-600	300	Målgruppsersättningen som avser måltid och lokalvård.
Målgruppsförändring grundskola fritidshem	-1 500	-500	500	Målgruppsersättningen som avser måltid och lokalvård.
Ramjustering kontaktcenter	-1 000	-2 900	-2 900	Överföring till Kommunstyrelsens förvaltning befintliga kontaktytor.
Ramjustering kontaktcenter	-200	-500	-500	Ramjustering till Kommunstyrelsens förvaltning för kontaktcenter.
Ramöverföring Interkommunala elever	-3 100	-3 100	-3 100	Tidigare överfört belopp avseende elever i andra kommuner återföres till UN.
Ramöverföring Pedagogiska måltider	-3 100	-3 100	-3 100	Tidigare överfört belopp avseende intäkter för pedagogiska måltider återföres till UN.
Hjulkvarn	400	-1 700	0	Flytt av hus camping mm, Temporärt tillskott på grund av flytt.
Tidigareläggnig av flytt servicehusCamping till 2020	-1 500			Enligt förslag till beslut i Aprilrapporten.
Drift av hamnen	400	400	400	Drift/urveckling av hamnen.
Hyresbortfall Försäkringskassan	1 193	1 193	1 193	Försäkringskassan flyttar ur Stadshuset halvårseffekt 2020. Redan fått 1,2 mkr 2020. får ytterligare 1,2 mkr 2021. Vad som nu händer i praktiken är att UTB flyttar in i försäkringskassans lokaler under hösten 2020, hur hanterar vi detta.
Utbildningsnämnden	19 240	21 340	36 540	
Generell neddragning	-3 383	-3 383	-3 383	
Nämndens förfogande/likvärdig skola	14 000	14 000	14 000	
Enligt finansieringsprincipen	60	60	60	
HPV vaccin pojkar	60	60	60	Motsvaras av förändrade generella statsbidrag. Utökning av allmänna vaccinationsprogrammet.
Övriga ramförändringar	8 563	10 663	25 863	
Målgruppsförändringar grundskolan	-4 100	0	5 900	Förändring befolkningsprognos april 2020 inkl fritids. Inskrivningsgrad 78,0% 6-9 år och 25,0% 10-12 år.
Målgruppsförändringar förskola	-5 000	-8 200	-6 700	Förändring befolkningsprognos april 2020. Inskrivningsgrad 87,0% 1-5 år.
Lokalbehov förskolan målgr ökn	2 900	4 900	12 900	Enligt lokalplaneringen.
Sylteskolan, nya lokaler	8 000	8 000	8 000	Enligt lokalplaneringen.
Ramöverföring Kontaktcenter	-300	-1 000	-1 000	Ramöverföring till KS för kontaktcenter.
Ramöverföring Interkommunala elever	3 100	3 100	3 100	Tidigare överfört belopp avseende elever i andra kommuner återföres från serviceförvaltningen.
Ramöverföring Pedagogiska måltider	3 100	3 100	3 100	Tidigare överfört belopp avseende intäkter för pedagogiska måltider återföres från serviceförvaltningen.
Överföring investering - drift	400	300	100	Förskola överföring från investeringsbudget till driftsbudget.
Leasing av datorer	463	463	463	Succesiv återföring av tidigare avdragspost vid övergång till leasing av datorer.
Kultur- och fritidsnämnden	587	747	747	
Generell neddragning	-517	-517	-517	
Fritidsbanken	600	600	600	

Förändringar mot årsbudget 2020 tkr	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Anmärkningar
Ny fritidsgård och bibliotek Sylte	560	1 120	1 120	Halvårseffekt hyra 2021
Ramöverföring Kontaktcenter	-100	-500	-500	Ramöverföring till KS för kontaktcenter
Leasing av datorer	44	44	44	Succesiv återföring av tidigare avdragspost vid övergång till leasing av datorer.
Omsorgsnämnden	28 308	33 711	45 484	
Generell neddragning	-3 422	-3 422	-3 422	
Ramöverföring Kontaktcenter	-400	-1 500	-1 500	Ramöverföring till KS för kontaktcenter.
Leasing av datorer	285	285	285	Succesiv återföring av tidigare avdragspost vid övergång till leasing av datorer.
Vård och omsorg	7 458	13 711	23 234	
Korrigerig målgrupp 2017-2019	2 333	3 293	3 621	Fler äldre än enligt tidigare beräkning, glidande medelvärde full effekt efter tre år.
Nya målgruppsbehov	2 796	7 739	16 584	Baserat på demografisk utveckling.
Hagtornstigen 51, 45 platser lokalhyra	2 329	2 329	2 329	Inflyttning hösten 2020. Helårseffekt 2021.
Antilopen 72 platser (samverkan UN)				Tidigast andra halvåret 2023, lokalhyra 16,5 mkr.
Källtorpsgården tillagningskök lokalhyra	0	350	700	Halvårseffekt 2022.
Vårvik 72 platser				Tidigast 2025/2026, lokalhyra 16,5 mkr.
Omsorg för funktionsnedsatta	24 200	24 450	26 700	
Budgetkompensation LSS-verksamheten	18 000	18 000	18 000	Enligt beslut i kommunfullmäktige 2020-06-22.
Humlevägen 34-38 14 platser lokalhyra	352	352	352	Tillkommande lokalkostnad, helårseffekt 2021.
Humlevägen 34-38 14 platser övr.	5 848	5 848	5 848	Två nya boenden med 7 platser vardera, helårseffekt 2021.
Stavregården 8+8 platser Hus B-C	0	250	500	Flytt av befintliga boenden till nya lokaler, Den ökade hyreskostnaden är en grov uppskattning.
Alingsåker, etapp 2 lokalhyra	0	0	2 000	Målgrupp och antalet platser ännu inte fastställt, därför inga verksamhetskostnader beräknade.
Socialpsykiatri	187	187	187	
Kvarteret Vitvingen hyra 10 platser lokalhyra	1 895	1 895	1 895	
Avgående kostnad vid flytt	-1 895	-1 895	-1 895	Finansiering genom nedläggning av Slättbergsbergvägen 222.
Slättbergsvägen flytt 9 platser, lokalhyra	187	187	187	Hyra för verksamheten på Lantmannavägen 38 avräknad, inflyttning oktober 2020.
Arbetsmarknads- och socialnämnden	18 616	17 126	17 196	
Generell neddragning	-1 064	-1 064	-1 064	Enligt finansieringsprincipen.
Nämndens förfogande/förebyggande insater	16 000	16 000	16 000	
Obligatoriskt återfallsbyggande arbete	170	340	340	Enligt finansieringsprincipen.
2021 års vårdnadsreform	0	50	0	Enligt finansieringsprincipen.
Nya regler om faderskap och föräldraskap	0	-210	-90	Enligt finansieringsprincipen.
Ungdomsövervakning	10	10	10	Enligt finansieringsprincipen.
Ramöverföring Kontaktcenter	-600	-2 100	-2 100	Ramöverföring till KS för kontaktcenter.
Förstärkning utredningsgruppen	4 100	4 100	4 100	
Samhällsbyggnadsnämnden	3 572	4 172	4 472	
Generell neddragning	-355	-355	-355	
Förstärkning naturvårdslag	2 500	2 500	2 500	
Belägningsunderhåll	1 000	1 500	1 800	Kompensation för ökade ytor och prisförändring för att fortsatt klara målet 4,0 %/3,5 %.
Ökade ytor väghållning	300	900	900	Ökade ytor vid utbyggnad av exploateringsområden m m. exklusive belägningsunderhåll.
Ökade ytor park	400	800	800	Ökade ytor vid utbyggnad av exploateringsområden m m. exklusive belägningsunderhåll.
Ramöverföring Kontaktcenter	-300	-1 200	-1 200	Ramöverföring till KS för kontaktcenter.
Leasing av datorer	27	27	27	Succesiv återföring av tidigare avdragspost vid övergång till leasing av datorer.
Valnämnd, överförmyndarnämnd kommunens revisorer	-7	1 193	1 193	
Allmänna val		1 200	1 200	Ligger kvar 1 200 även 2023 för EU-valet
Generell neddragning överförmyndarnämnd	-7	-7	-7	

Förändringar mot årsbudget 2020 tkr	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Anmärkningar
Summa ramförändringar	75 892	84 815	119 858	
Varav generell neddragning	-11 200	-11 200	-11 200	
Varav enl finansieringsprincipen	240	250	320	Motsvaras av förändring av generellt statsbidrag.
Varav målgruppsförändringar exkl LSS	529	11 532	42 105	Inkl lokalkostnader för nya avdelningar och skola exkl utökning Sylteskolan
Varav övriga förändringar	86 323	84 233	88 633	

Anm. Att förändringarna är mot budget 2020 innebär att ramförändringen från 2021 års budget till 2022 är 9 mkr, och från 2022 års budget till 2023, 35 mkr.

Investeringsbudget/investeringsplan 2021 - 2023

Specificeringen på objekt i planen är bundet till ett givet projekt och får inte användas i andra ändamål utan särskild beslut om omdisponering. Nämnderna kan göra ytterligare preciseringar och ange ytterligare villkor. Notering med EB i anmärkningskolumnen innebär att nämnden ska göra en särskild framställning till KS innan medlen får tas i anspråk. Med EB 23 avses att det är utgiften 2023 som behöver särskild framställan. I investeringsutgifterna ingår inte lokaler för förskolor, skolor och gruppbostäder. Dessa hyrs på sådana villkor att de inte behöver redovisas som investering.

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2020	Budget 2021	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2022	Plan 2023	>=2024	S:a: 21-23	Anm
Kommunstyrelsen			181,9	6,2	144,2	59,2	45,9	385,3	
Övergripande IT			7,0		4,4	4,4		15,8	Specifikation av anslaget finns i KS budget. Disponeras genom beslut av KS ordf.
BI-system (Triss)	17,1		3,0	3,0	2,0	2,0		7,0 EB	Utökat behov 2021. Ettapp tre av trissprojektet.
Kontaktcenter	4,0		17,6	2,5				17,6 EB	Ombyggnad av plan 1 stadshuset.
Inventarier sammanträdesrum stadshuset			0,3		0,3	0,3		0,9	Har tidigare funnits hos SF, behov av årligt anslag för att underhålla inventarier i konferens- och mötesrum.
Div inv KSF kontor			0,3		0,3	0,3		0,9	Årligt anslag.
Konst i offentlig miljö			1,0		1,0	1,0		3,0	Disponeras genom beslut av KS ordf.
Enkelt avhjälpna hinder			0,5		0,5	0,5		1,5	Fördelas efter beslut i styrgruppen Agenda 22. Det finns även anslag i driftbudgeten.
Digitalt arkiv			0,4		0,4	0,4		1,2	System för elektroniskt långtidsbevarande. Projekt tillsammans med VG regionen.
Fastigheter och tomträtter			0,5		0,5	0,5		1,5	
Förnyelse av enskilda vägar			0,5		0,5	0,5		1,5	Årligt anslag, Avser kommunens mark.
Övrigt inom Kommunstyrelsen									
Fastighetsförvärv m m			2,5		2,5	2,5		7,5	Årligt anslag, Strategiska markförvärv.
Överby trafikåtgärder			9,0					9,0 EB	Generalplane-kostnader senarelagd från 2020. Investeringsmedel till gatutbyggnad av de delar som inte täcks av exploateringsintäkter.
Lärketorpet trafikåtgärder									Generalplane-kostnader huvudgata mm.
Generalplane-kostnader Vårvik	1,1		11,1		6,4	5,4	3,0	22,9 EB	Avser 50 % av huvudgatan. Resterande del finansieras av gatukostnadsersättning.

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2020	Budget 2021	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2022	Plan 2023	>=2024	S:a: 21-23	Anm
Gatuutbyggnad Vårvik		23,1	104,0		100,0	22,6	40,0	226,6	EB Trollhättan stad kommer att fakturera Trollhättans exploatering AB för investeringsutgifter.
Serviceförvaltningen			24,7	0,7	25,9	19,3	2,9	69,9	
Måltid och lokalvård			1,9		1,2	2,2	2,9	5,3	
Diverse inventarier måltid och lokalvård			0,6		0,6	0,6		1,8	Årligt anslag.
Inventarier Centralkök			0,6		0,6	0,6		1,8	Årligt anslag.
Reinvesteringsbehov måltid			0,4					0,4	Upprustning Källtorpsgårdens kök, Upphärad skola och Frälsegårdskolan.
Nyetablering förskola			0,2			0,4	0,9	0,6	Uppstart av nya avdelningar Fsk Toppluvan 2021, Myrtuvan2 och Antilopen 2023.
Nyetablering skola							0,5		Uppstart Upphärad skola.
Nyetablering OF						0,6		0,6	Uppstart Antilopen (omsorgsboende och förskola).
			0,1					0,1	Uppstart lokalvård Sylte fritidsgård och bibliotek om inte fanns med i ursprunglig projektkalkyl.
Nyetablering KFF									
Nytt Centralkök Västra							1,5		Uppstart av nytt produktionskök.
Tekniska verksamheter			6,5		3,9	3,9		14,3	
Fordon- och maskininköp			3,6		3,7	3,7		11,0	Årligt anslag.
Industrijärnväg			0,2		0,2	0,2		0,6	Årligt anslag.
Industrijärnväg			1,5					1,5	Extraanslag för att kunna behålla säkerhetstillstånd.
Ny deponi			1,0					1,0	Ny deponi Svenäcker för mottagning av överskottsmassor från stadens anläggningsarbeten.
Maskiner Post & tryck			0,2					0,2	Extraanslag för att utveckla tryckeriverksamheten.
Verksamhetsfastigheter			16,3	0,7	20,8	13,2		50,3	
Hyreshöjande åtgärder			0,2		0,2	0,2		0,6	Årligt anslag.
Stadshuset									
Ombyggnation pga förtätning (Omtag Stadshus)			1,0					1,0	Ombyggnationer av toaletter, lunchrum m.m. för att uppfylla arbetsmiljökraven.
Byte av undertak i korridorer					2,0			2,0	
Stambyte VA			2,5					2,5	Reinvestering.

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2020	Budget 2021	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2022	Plan 2023	>=2024	S:a: 21-23	Anm
Samtliga dörrar stora trapphuset			0,4					0,4	
Ombyggnad av hiss C2			0,5					0,5	Reinvestering.
Övriga fastigheter									
Ny komfortkyla Grävlingen hus 1					0,8			0,8	Reinvestering.
Hjulkvarn 4:1 Folkets Park	0,7		11,0	0,7				11,0	EB Upprustning av Folkets Park. Proj.kostnader 0,7 mkr till 2020 enligt beslut.
Ängens gård ridanläggning	0,2				17,0			17,0	EB Hyreshöjning kultur och fritid.
Stommens Gård ny ridanläggning						13,0		13,0	EB Hyreshöjning kultur och fritid.
Fasadbyte Götasalen					0,8			0,8	Utbyte eternitfasad (asbest)
Villa Elfhög laga fasad			0,7					0,7	Förhindra fuktskador på fastighet.
Utbildningsnämnden			4,8	0,8	5,1	7,5		17,4	
Lednings- och stödverksamhet			1,2		1,2	1,2		3,6	
Div inv centralt, oförutsett ledn o stöd			0,7		0,7	0,7		2,1	Årligt anslag.
IT administration			0,5		0,5	0,5		1,5	Årligt anslag.
Skolformsövergripande verksamhet			0,9		0,9	0,9		2,7	
IT-utrustning			0,9		0,9	0,9		2,7	Årligt anslag.
Grundskola/Fritidshem			2,2		1,7	1,7		5,6	
Diverse inventarier grundskolan			1,7		1,7	1,7		5,1	Årligt anslag.
Utrustningsanslag skollokalerna			0,5					0,5	Inventarieanslag för "nya" Sylteskolan.
Förskola			0,5	0,8	1,3	3,7		5,5	
Diverse inventarier			0,5		0,5	0,5		1,5	Årlig anslag, sänkt p.g.a flytt från investering till drift.
Nya avdelningar förskolan				0,8	0,8	3,2		4,0	Inventarieanslag för nya avdelningar iom förskolan.
Kultur- och fritidsnämnden			29,3		25,5	16,6	100,0	71,3	

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2020	Budget 2021	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2022	Plan 2023	>=2024	S:a: 21-23	Anm
Fritidsverksamhet			22,9		13,6	15,0	100,0	51,5	
Reinvestering inventarier och maskiner			0,6		1,8	1,2		3,6	Reinvesteringar i fritidsanläggningar. Återinvestering arbetsfordon och inventarier i idrottshallarna.
Anpassning för funktionsnedsatta			0,2		0,3	0,3		0,8	Fortsatt arbete kring funktionsanpassningar vid verksamhetens samtliga områden för att bättre möta de behov och krav som ställs på anläggningarna.
Effektiviseringar energi, säkerhet och passersystem			0,5		1,6	0,8		2,9	B.la. utbyte av äldre belysning, värmepumpar etc. Utveckling av larm och passersystem. Byte till ny energieffektivare belysning vid anläggningar och motionsspår.
Reinvesteringar kommunägda anläggningar			0,7		2,8	1,2		4,7	Upprustning för att anpassa till dagens krav/önskemål. Asfaltering av grusytor vid stadsdelsidrottsplatser.
Reinvestering fastighetsinventering						2,0		2,0	Inventering av KFF egna fastigheter kommer innebära reinvesteringar.
Sjölandabadet			3,0					3,0	Toaletter och åtgärder vid stranden.
Friluftsliv utegym					0,3	0,5		0,8	Placering vid större friluftsanläggningar med elljusspår.
Slättbergshallen omklädning/ny entré	14,4		13,9					13,9	EB B-hallen ny placering av entrén och nya omklädningsrum mm.
Reinvestering Slättbergshallen			0,9		1,3			2,2	Reinvestering. Byte av befintlig hjullastare. Byte av befintliga portar. För att kunna nyttja C-hallen separat när A-hallen är stängd. Ny elcentral.
Reinvestering Slätthult			0,3		2,0			2,3	Upprustning av damernas omklädningsrum. Byte av traktor och värmepump.
Edsborg elitsatsningar							80,0	EB	Anpassningar till arenakrav för elitspel.
Edsborg upprustning sidobyggnader			1,5		1,5			3,0	Upprustning av personalutrymme och kioskbyggnad på grund av arbetsmiljöproblem. Anpassningar till framtida arenakrav för elitspel.
Dränering gräsplaner									Sjuntorps IP.
Reinvestering konstgräsplan						2,5		2,5	Reinvestering av befintliga konstgräsplaner.
Reinvestering belysning konstgräsplan						1,0		1,0	Reinvestering av belysning vid befintliga konstgräsplaner. Energieffektivisering.
Reinvestering Sjuntorp					2,0			2,0	Byte av fasad, tak samt belysning fotbollsplan. Möjlighet till ytterligare bassäng om behov finns.
Konstsnöspår TSOK						2,5		2,5	Utveckling av befintlig anläggning etapp 2, ytterligare 600 m spår för rund slinga. Inköp av pistmaskin för spårläggning.
Pistmaskin vid konstsnöspår						1,0		1,0	
Aktivitetsyta Sjuntorp						2,0		2,0	Infattar spontanidrottsplats bollsport, utegym och belysning.
Torsbohallen Parkeringsyta			0,5					0,5	För att betjäna, konstsnöspår, torsbovall och torsbohallen.
Friidrott Skogshöjden							20,0	EB	Hänger samman med eventuell ombyggnad av Edsborg.

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2020	Budget 2021	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2022	Plan 2023	>=2024	S:a: 21-23	Anm
Sylte fritidsgård inventarier			0,8					0,8	Investering i samband med nybyggnad.
Kulturverksamhet			6,4		11,9	1,6		19,9	
Konstnärlig utsmyckning, inventarier/konstverk			0,6		0,6	0,6		1,8	Skulpturer till det offentliga rummet. Skulpturpark Gamle dal.
Konst i slussområdet					6,0			6,0	EB Utveckling inom samverkan i Fall- och slussområdet.
Inventarier och evenemangsplats Folkets Park			4,0		2,0			6,0	EB Upprustning för att modernisera både möbler och teknik.
Reinvestering Kronan Kulturhus			0,1		0,2	0,2		0,5	Behov av återinvestering inventarier till kulturverksamheterna Kronan.
Reinvestering N3 - Mötesplats för ung kultur			0,1		2,5	0,2		2,8	Behov av återinvestering inventarier till kulturverksamheterna N3.
Reinvestering Stadsbibliotek			0,1		0,1	0,2		0,4	Behov av återinvestering inventarier till kulturverksamheterna Biblioteken.
Rfid Självbetjäningsapparat					0,5			0,5	Succesivt byte.
Sylte bibliotek inventarier			1,5					1,5	Investering i samband med nybyggnad.
Bibliotek, gemensamt biblioteksdatasystem						0,5		0,5	Gemensam upphandling för nytt biblioteksdatasystem.
Omsorgsnämnden			16,3	5,0	8,0	6,1	5,5	30,4	
WIFI			7,3	4,0				7,3	
Läkemedelsskåp			1,2		1,0			2,2	
Nytt uppföljnings och nyckelsystem hemtjänst			2,7		2,5			5,2	
Förbättrad inomhusmiljö VoB			1,5	1,0				1,5	
Lyftar och sängar			1,3		1,3	1,3	1,3	3,9	
Löpande investeringsanslag			1,1		2,0	2,0	2,0	5,1	
Nytt LSS-boende, Alingsåker						0,5		0,5	Beräknad inflyttning, 2023/2024.
Nytt LSS-boende, Lärketorpet							0,5		Beräknad inflyttning, 2025/2026.
Flytt av LSS boenden till Stavre			0,3					0,3	
Löpande investeringsanslag lss			0,5		0,6	1,0	1,0	2,1	
Löpande investeringsanslag psykiatri			0,1		0,2	0,3	0,3	0,6	
Stab			0,1		0,2	0,2	0,2	0,5	
Millenium - IT-system						0,6		0,6	System för samarbete med VG-regionen.
IT			0,2		0,2	0,2	0,2	0,6	

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2020	Budget 2021	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2022	Plan 2023	>=2024	S:a: 21-23	Anm
Arbetsmarknads- och socialnämnden			0,1		0,1	0,1		0,3	
Samhällsbyggnadsnämnden			211,6	26,0	225,1	74,6	115,8	511,3	
Väghållning			194,3	26,0	211,1	60,6	107,3	466,0	
Förnyelse/upprustning offentlig miljö			1,5		1,5	1,5	1,5	4,5	Årligt anslag.
Stadsutvecklingsprojekt			0,5		0,5	0,5	0,5	1,5	Mindre utvecklingsprojekt.
Offentlig belysning			2,5		3,5	3,5	3,5	9,5	Årligt anslag. Reinvesteringar och energispar- och trygghetsåtgärder.
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder			0,6		0,6	0,6	0,6	1,8	Årligt anslag.
Diverse mindre gatuarbeten			1,5		1,5	1,5	1,5	4,5	Årligt anslag.
Tillgänglighet busshållplatser			0,5		0,5	0,5	0,5	1,5	Förutsätter statsbidrag.
Trafiksignaler						1,0		1,0	Reinvestering trafiksignaler. 1 miljon under 2021 - omprioritering.
Cykelparkering o garage			0,5					0,5	Förbättringsåtgärder enligt antagen cykelplan samt KF-mål.
Kameraövervakning			0,5					0,5	Införande av kameraövervakning på allmänna platser i Trollhättan.
Kungsgatan						6,4	13,6	6,4	EB Ombyggnad Föreningsgatan till Garvaregatan. Mindre åtgärder 2020 och start ombyggnad 2023.
Stadsdelsutveckling södra stadsdelarna			1,0					1,0	
Drottningtorget	52,4								EB Ombyggnad av Drottningtorget inkl. Kungsgatan och Föreningsgatan.
Kanaltorget							6,5		EB Ombyggnad av befintligt torg inkl. orangeri.
Torseredsvägen							6,0		Ombyggnad samt utbyggnad av GC från Von Döbelns väg till Edsvägen inför GC Edsvägen.
DP Hjulqvarnelund	14,1		7,2	-3,5	24,2	6,6		38,0	EB Budget flyttad från KS.
Cirkulationsplats Vbg-vägen - Albertsv.							4,5		Korsningen vid Granliden.
Gatuutbyggnad läkaren					0,5	3,0		3,5	Finansieras av exploatör.
Tingvalla trafikåtgärder							3,0		Åtgärder i samband med planprogram samt ny Dp för Renen m.m. Flyttas till 2024.
Olof Palmes gata			3,5					3,5	Strandgatan - Drottninggatan. 3,5 mkr 2021, varav 0,5 mkr är omprioritering.
Lilla Spiköbron	6,2		12,0	7,5				12,0	EB Ny bro Spikön-Mössberget ersätter befintlig.
GC-tunnel Älvhögsborg							15,0		EB Utbyte av bef. tunnel för att bredda upp den enligt fördjupad översiktsplan FÖP.

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2020	Budget 2021	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2022	Plan 2023	>=2024	S:a: 21-23	Anm
GC-väg Storgatan							6,0	EB	Ny GC-väg Storgatan i enlighet med FÖP:en samt kopplat till centrumutveckling.
Lasarettsvägen					0,8		4,2	0,8	Generalplanekostn ombyggn. Lasarettsv i samband med expl inkl. ombyggn cirkulationsplats. Omprioritering 2021 - 5 mkr flyttas.
GC-väg till Sjuntorp						5,0	5,0	5,0	Regionens GC-plan. Velande - Sjuntorp. Bidrag till statlig. infrastruktur - delfinansieras av TRV. 2 mkr flyttas från 2021.
GC-väg Tunhemsvägen östra							4,0		Enligt cykelplan. Mellan Lunneve - trafikpl Hullsjön. Exkl bro över Rv 44. 2 mkr flyttas från 2021.
GC Klockaregården			0,5					0,5	Upprustning efter flytt av fjärrvärme runt Klockaregården, omprioritering 0,5 mkr 2021.
GC Ryrvägen			2,0					2,0	Mellan Ryrvägen och Furuliden, omprioritering 2 mkr 2021.
GC Lextorpsvägen			1,0					1,0	Mellan infarten till Apollofjärilen till Ollonstigen, omprioritering 1 mkr 2021.
GC-väg i Upphärad							2,0		Enligt cykelplan. Mellan Upphärads kyrka och skolan (statlig väg). Arbetet flyttas till 2023 alt 2024.
GC-väg Hunnebergsgatan			1,0					1,0	Mellan Idrottsvägen- Tunhemsvägen. Omprioritering 1 mkr till 2021.
GC-väg Oscarsbron			1,0		5,0	5,0		11,0	EB Mellan Landbergsliden och Åkersbergsv i samband med Oscarsbrons renovering. 1Mkr omprioritering
GC-väg Kanotstigen						1,0		1,0	Upprustning av bef GC i samband med Stridsbergsbron och utveckling av Vårvik.
GC Vårviksvägen						4,0		4,0	Mellan trollviksstigen och Björndalsv. Bron över GC banan behöver breddas.
GC Strömslundsgatan					1,0			1,0	Mellan Landbergsliden och Torsredsvägen, omprioritering 1 mkr 2022.
Hjortmossegatan					1,0			1,0	Upprustning och ombyggnad av delar av Hjortmossegatan efter VA sanering.
Slåttervägen						0,5		0,5	Trafiksäkerhetsåtgärder på Slåttervägen i samband med expl Skördetröskan.
GC Strömsvik							2,5		Genom skogen mellan Strömsviksv och Vbg vägen i samband med expl där.
GC Hjortmosseporten							0,5		Mellan Lasarettsv och Hjortmsseg om rivning av porten görs i samband med expl Antilopen.
GC Idrottsvägen			1,0					1,0	Ny GC-bana på Idrottsvägen mellan Hunnebergsgatan och Tunhemsvägen.
GC Tunhemsvägen västra					2,0			2,0	GC-bana på Tunhemsvägens västra del, mellan E45 och Kungsportsvägen.
Vänersborgsvägen						5,0		5,0	EB Generalplanekostnader för ombyggnad i samband med exploatering av Galaxen. Omprioritering 5 mkr flyttas från 2022 till 2023.
Stridsbergsbron		58,0	155,0	22,0	156,0	15,0		326,0	EB Investeringsramen utökas från 354 mkr till 383 mkr.
Bro Stallbackav sö Flygmotorrondell			0,5		6,3			6,8	EB Projektering och utredning 2021, utbyte av bro 2022, osäker kostnad.
Bro Stallbackav öst Flygmotorrondell			0,5		6,2			6,7	EB Projektering och utredning 2021, utbyte av bro 2022, osäker kostnad.
GC-väg till Öresjö							20,0	EB	Från Strömslund till Öresjö. Statlig medverkan osäker och inte förutsatt.
GC-väg Edsvägen, Lärketorpet							10,0		Från Torsred till Lärketorpet via Edsvägen.

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2020	Budget 2021	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2022	Plan 2023	>=2024	S:a: 21-23	Anm
GC-väg Väne-Åsaka							10,0		Från Gärdhem och Hullsjövägen till Väne Åsaka.
Parkverksamhet			14,9		9,7	11,9	7,9	36,5	
Centrumåtgärder			0,3		0,3	0,3	0,3	0,9	Årligt anslag.
Ombyggn lekplatser			1,0		1,0	1,0	1,0	3,0	Årligt anslag. En - två lekplatser per år beroende på storlek.
Div mindre parkarbeten			1,0		1,0	1,0	1,0	3,0	Årligt anslag.
Lekutrustning			1,1		1,1	1,1	1,1	3,3	Reinvestering av klätterställningar etc. Ändrade normer.
Perennplanteringar					0,3			0,3	Nya perennplanteringar.
Lekvallen Torsred							1,0		Utveckling av lekplats Lekvallen i Torsred.
Polhemsplatsen, Villa Stranna					1,5			1,5	Bygga samman Polhemsplatsen med baksidan på Villa Stranna.
Ryrbäcksparken							0,5		Ombyggnad, ny utformning.
Stadsparken		10,5			1,5	5,0		17,0 EB	Ombyggnad i enlighet med nya FÖP. Folkets Park-delen 2021 och Lunnen 2022.
Ekiparken					1,5			1,5	Ombyggnad och trygghetsåtgärder i etapper samt utveckling av lek.
Betty Backs park							1,0		Ombyggnad och tillgänglighet- och trygghetsåtgärder i etapper.
Kungstorget						1,5		1,5	Ombyggnad av ny utformning för lek o tillgänglighet.
Lextorpsparken					1,5			1,5	Ombyggnad för trygghet och tillgänglighet.
Halvors park							1,0		Ombyggnad o ny utformning.
Hjortronmyren, Skogshöjden						1,5		1,5	Ombyggnad av ny utformning för lek och tillgänglighet
Strömslundsparken							1,0		Ombyggnad av ny utformning för lek o tillgänglighet.
Granlyckan		1,0						1,0	Ombyggnad av ny utformning för lek o tillgänglighet.
Mossberget						0,5		0,5	Utveckla Mossberget mellan Spikön och Jvg-bron med fokus på park och trygghet.
Fys.plan-, bygg-, lantmäteriverks.			1,4		2,6	1,6	0,1	5,6	
Lågflygning för primärkarta			0,2		0,3	0,2		0,7	
Fotobaserad 3D-modell Thn:s tätort					0,3			0,3	
Ortofoto kommundäckande					0,7			0,7	
Byte mätlagsbil MPL997			0,4					0,4	
IT-investeringar kart-mätning			0,1		0,2	0,2		0,5	
Ny mjukvaruplattform MBK			0,3					0,3	

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2020	Budget 2021	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2022	Plan 2023	>=2024	S:a: 21-23	Anm
GNSS/totalstationer kart-mät o KLM						0,9		0,9	
3D-databas			0,2					0,2	
VR-utrustning			0,2					0,2	
Nytt handläggningsstöd KLM					0,3	0,3	0,1	0,6	
E-tjänster o automatiserade processer					0,8			0,8	
Miljöverksamhet			0,5		0,5	0,5	0,5	1,5	
Mobilt handläggningsstöd MK			0,5					0,5	
E-tjänster o automatiserade processer					0,5	0,5	0,5	1,0	
Lednings- och stödverksamhet			0,5		1,2			1,7	
IT-investeringar LOS			0,3					0,3	
E-tjänster			0,2		0,2			0,4	
Digitalisering och automatisering					1,0			1,0	
Exploateringsprojekt			31,1	2,5	48,5	40,5		120,0	Projekt specificeras i denna handling på sidan om exploateringsbudget.
S:a exl exploateringsprojekt			444,0	38,0	408,0	164,1	267,2	1016,0	
Ombudg/tidsförskjutning			-47,3		-32,0	-29,1		-108,3	
S:a exl exploateringsprojekt			396,7	38,0	376,0	135,0	267,2	907,7	
Exploateringsprojekt			31,1	2,5	48,5	40,5		120,0	Flera exploateringsprojekt fortsätter efter 2023.
Summa totalt			427,8	40,5	424,5	175,5	267,2	1027,7	
-varav Stridsbergsbron			155,0	22,0	156,0	15,0		326,0	

Den röda tråden

Bilaga till kommunfullmäktiges mål- och resursplan 2020–2023 som visar den röda tråden i styrningen från kommunfullmäktige till nämnderna. Nämnderna har tagit fram mål som ska bidra till att nå kommunfullmäktiges prioriterade mål och i denna bilaga redovisas dessa.

De följande tre sidorna visar nämndernas framtagna mål till respektive prioriterat mål.

